اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه • ۱۸ دی ۱۴۰۱ • ۱۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ • ۸ ژانویه ۲۰۲۳ • سال پنجم • شماره ۹۹۷ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

چشم‌انداز بازار فلزات در ۲۰۲۳

نگاه کلی بـه عملکرد بازار فلزات حکایت از آن دارد که روند خریدوفروش این محصولات در سـال جاری میلادی از رونق کافی برخوردار نبوده اسـت. روند رو به رشد تورم در اقتصادهـای بزرگ دنیا، اجرای سیاسـت‌های انقباضی باهدف کنتـرل تورم و همچنین سیاسـت‌های کروناصفر چیـن از مهم‌تریـن دلایل کم‌رونقی بازار فلزات در سـال گذشته میلادی عنوان می‌شود. به اعتقاد فعالان...

۵

قیمت‌گذاری دستوری آفت اقتصاد

وزیر صمـت در جریان سـفر یک‌روزه خود به اسـتان فـارس، بعد از بازدید از عملیـات اجرایی احداث کارخانه آهن‌اسـفنجی بختـگان و چنـد معدن در این اسـتان با اسـتاندار فارس، نمایندگان این استان در مجلس شورای اسـلامی و فعـالان اقتصادی فـارس دیدار کـرد. در این نشسـت هم‌اندیشی وزیر صمت ضمن شنیدن مشکلات و دغدغه‌های فعالان اقتصادی با اشاره به مشکلات موردی...

۲

عکس: روزگار معدن

«روزگار معدن» گزارش می‌دهد

نجات صنعت فـولاد به کمک کم‌عیارها

۳

سرمقاله

موانع توسعه زیرساخت‌ها

۲

یادداشت‌ها

قانون کار سلیقه‌ای اجرا نشود

۴

بورس تحت تاثیر بودجه ۱۴۰۲

۸

تیترهای روز

معدن قربانی کسری بودجه می‌شود؟

مجلس‌نشینان می‌گویند لایحه بودجه ۱۴۰۲ بـه مجلس ارائه شـده، اما قرار نیسـت تا زمان روشن شدن تکلیف لایحه برنامه هفتم...

۴

بورس همچنان در انتظار بودجه ۱۴۰۲

دولت‌ها موظفنـد لایحه بودجه سـالانه را تا پانزدهم آذر تقدیم مجلس کنند، اما امسال روند ارسال و آغاز بررسی بودجه با تاخیر قابل‌توجهی روبه‌رو بوده است. باوجودی که دولت...

۸

این هفته برگزار می‌شود

چهارمین جشنواره و نمایشگاه ملی فولاد

چهارمیـن جشـنواره و نمایشـگاه ملـی فولاد ایران به عنـوان بزرگترین گردهمایی تولیدکنندگان، تامین‌کنندگان و متخصصان زنجیـره آهـن و فـولاد کشـور بـا رویکرد بومی‌سـازی، افزایش توان سـاخت داخل و توسـعه تکنولوژی و با مشارکت هلدینگ‌ها و شـرکت‌های بزرگ فـولادی و معدنی در کنار شـرکت‌های دانش بنیان و سـازندگان مطـرح داخلـی، از ۲۰ تا ۲۲ دی ماه سـال جـاری در هتـل المپیـک تهـران برگـزار می‌شود.

برنامه‌هـای چهارمیـن جشـنواره ملی فولاد

به گزارش دبیرخانه جشـنواره ملی فولاد، ۶ پنل تخصصی همانند هم‌اندیشـی چالش محور تولید کنندگان، سـازندگان داخلی و شرکت‌های دانش‌بنیان با شرکت‌های زنجیره آهن و فولاد، اهدای جایزه ملی فولاد ایران به سـازندگان برتـر داخلـی، تجلیـل از چهره‌هـای تاثیرگـذار زنجیـره آهـن و فولاد، برگـزاری میز تعمیق سـاخت داخل زنجیـره آهـن و فولاد بـا حضـور مقامات و مسئولین صنعتی کشور با امضای قراردادها و تفاهمنامه‌هایـی در حـوزه بومی‌سـازی و توسعه تکنولوژی در این رویداد اجرا خواهد شد.

همچنین، نمایشگاه اختصاصی در فضایی به وسعت بیش از ۵ هزار مترمربع و با حضور بیش از ۱۲۰ شـرکت فـولادی و معدنی در کنار شـرکت‌های دانش‌بنیان و سـازندگان مطرح داخلـی از جمله بخش‌های چهارمین جشـنواره و نمایشـگاه ملـی فـولاد ایران است.

دعوت از صنعتگران و شرکت‌های دانش‌بنیان برای بازدید از نمایشگاه ملی فولاد

دکتـر بهـرام سـبحانی، رئیـس انجمن تولیدکننـدگان فـولاد ایـران، وجـه تمایـز ایـن رویـداد با سـایر نمایشـگاه‌ها و همایش‌هایـی کـه در صنعـت فـولاد برگـزار می‌شـود را در ارائـه فرصت‌هـای سـاخت داخـل توسـط شـرکت‌های معدنـی و فـولادی و به‌هم‌رسـانی ایـن فرصت‌هـا بـا توانمندی‌هـای شـرکت‌های دانش‌بنیـان و سـازندگان داخلـی عنـوان کرد.

بـه گفتـه وی، در سـه دوره قبلـی ایـن جشـنواره و نمایشـگاه، بیـش از ۴۰۰ تفاهمنامـه و قـرارداد بیـن فولادسـازان و سـازندگان داخلـی بـرای اسـتفاده حداکثـری از توان سـاخت داخل در صنعـت آهـن و فولاد کشـور بـه امضا رسـیده کـه صرفه‌جویـی ارزی حاصـل از آنهـا، حـدود یـک میلیـارد دلار برآورد می‌شود.

رئیـس انجمـن فـولاد ضمن دعـوت از همه صنعتگـران، شـرکت‌های دانش‌بنیان و سـازندگان توانمنـد داخلی بـرای حضور و بازدیـد از ایـن جشـنواره و نمایشـگاه، خاطرنشـان کـرد: اکنون که شـرکت‌های فولادی با محدودیت‌هایی به واسـطه تحریم و نـرخ ارز مواجه‌اند و نگاه خود را به سـمت تامیـن داخلی تغییـر داده‌اند، بهتر اسـت سازندگان داخلی با تولیدات کیفی و رقابتی از ایـن فرصت بهترین اسـتفاده را داشـته باشند.

تولیدکنندگان تایر سبک و سنگین در مرز نابودی

در حال حاضـر هر لاسـتیک خارجی ویژه ماشین‌آلات سنگین و معدنی تا سه برابر گرانتر از نمونه داخلی آن در بازار توزیع می‌شود.

بـه گـزارش «روزگار معـدن»، در حالی‌که تولیدکنندگان داخلی لاسـتیک و تایر کشـور توانسـته‌اند با تجهیز خطوط تولید خود، انواع لاسـتیک خودروهای سـواری، نیمه‌سـنگین و سـنگین و حتی فوق‌سـنگین (ماشین‌آلات معدنـی) را بـا توانمنـدی داخلی و براسـاس اسـتانداردهای روز دنیا تولید و به بازار مصرف عرضـه کنند اما مافیـای واردات با وارد کردن نمونه‌هـای خارجی این محصـولات در تلاش اسـت تا بازار را از دسـت تولیدکننده داخلی درآورد.

متأسـفانه لاسـتیک‌های وارداتی که از نظر کیفیت و اسـتاندارد مسـاوی یا در سـطحی پایین‌تری از تولیدات داخلی قرار دارند به‌دلیل در اختیـار گرفتـن شـبکه گسـترده توزیع و فروش حتی تا سـه برابر قیمت تایر داخلی به مصرف‌کنندگان آن که جزء ناوگان حمل‌ونقل کشـور هسـتند، در حـال جایگزینـی کامل تولیدات داخل هستند.

واردات لاسـتیک با حجم زیـاد و توزیع آن سـبب شـده تا روی قیمت محصولات داخل تأثیـر مسـتقیم گذاشـته و تولیدکننـدگان داخلـی را به‌دلیل عدم توان رقابت در آسـتانه ورشکسـتگی قـرار دهـد چراکـه از سـوی دسـتگاه‌های تصمیم‌گیـر برای ایـن تولیدات سـقف قیمتی و یا بـه اصطـلاح قیمتگذاری دستوری انجام شده است.

اما این تصمیمات نادرست و غیرکارشناسی که توسـط ارکان بخش اقتصادی دولت گرفته می‌شـود باعث آسـیب این صنف شـده و نه تنها بـه نفع تولید نبوده بلکه سـبب تعطیلی خطوط تولید هم می‌شـود. بر اساس اطلاعات ما از منابع موثق، قیمتگذاری دستوری صنایع لاسـتیک (از سـوی نهـاد بالادسـتی وزارت صمت) و همچنین تورم افسار گسیخته ، باعث شده تا تولیدکنندگان داخلی، محصولات خود را با قیمت تمام‌شـده بالاتری نسبت به قیمت فروش محدودشـده، تولیـد کنند که درنتیجه توان تولید آنها و سرمایه در گردش این صنف کاهش پیدا کرده و درمجموع مجبور به کاهش ظرفیت واقعی تولید نسبت به ظرفیت اسمی تا ۳۰ درصد شده‌اند.

کاهـش تولید داخـل و از بیـن رفتن توان رقابـت تولیدکننده داخلی، تقویـت واردات و دلالـی را در پی داشـته و بیـم آن می‌رود که بـا ورشکسـتگی تولیدکنندگان لاسـتیک و صفر شـدن همیـن میزان عرضـه داخلی نیز، بـازار را صددرصد در اختیـار دلالان قرار دهد و به‌دنبال آن دارندگان خودرو سبک و سنگین با قیمت‌های نجومی لاسـتیک روبه‌رو شـوند. این در حالیسـت که این تولیدکنندگان اگر با ظرفیت کامل اسمی کار کنند و اندکی توسعه را در دستور کار قرار دهند قادر به خود کفایی در تولید این کالای استراتژیک خواهند شد.

نتیجـه چنین تصمیمـات فاجعه‌بـاری آن خواهد بود که باتوجه به گران شدن نهاده‌های حمل‌ونقـل که لاسـتیک و تایـر، در اولویت نخسـت آن قـرار دارد باعث زمین‌گیر شـدن چرخـه حمل و انتقـال کالا شـده و در ادامه همـگان باید منتظر انفجـار قیمت محصولات تولیـد داخـل به‌دلیـل افزایـش هزینه حمل باشند.

امید است با انتشـار و اطلاع‌رسانی به موقع این موضوع بخش بالادسـتی وزارت صمت در دولت هر چه سـریع‌تر نسبت به اصلاح قیمت دستوری که طی ابلاغیه‌های اخیر خود اعمال نموده اقدام عاجل صورت داده و تولیدکنندگان داخلـی این محصول را از ورشکسـتگی نجات دهد.

سرمقاله

موانع توسعه زیرساخت‌ها

حسن حسینقلی
فعال بخش معدن

بخشی از خطوط تولید صنایع گوناگون ازجمله در بخش صنایع معدنی به‌روز نیستند. بسیاری از واحدهای تولیدی در سال‌های گذشته احداث شده و اکنون نیاز به بازسازی یا نوسازی دارند. تعدادی از صنایع نیز با واردات خطوط دست دوم تولید، آغاز به کار کرده‌اند. این خطوط تولید پس از چند سال نیاز به بازسازی یا نوسازی دارند. وی افزود: علاوه بر این، تولید برخی محصولات پیشرفته و مطابق با تکنولوژی‌های نوین نیز در کشور ممکن نیست، چراکه تجهیزات و فناوری نوین برای تولید این محصولات در کشور وجود ندارد.

در واقع باید این حقیقت را پذیرفت که بخشی از خطوط تولید صنعتی در کشور ما فرسوده است اما مسیر بازسازی، نوسازی یا حتی بهبود این خطوط تولید در کشور میسر نیست. این فعال بخش معدن افزود: موانع داخلی و خارجی متعددی در مسیر تولید و فعالیت صنایع قرار دارد. این موانع سد راه تولید هستند و بدین ترتیب سودآوری صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهند. درنتیجه تولیدکنندگان و فعالان صنعتی امکان یا توان مالی برای رودررویی با این شرایط را نخواهند داشت. یعنی تولیدکنندگان با توجه به چالش‌هایی که در مسیر فعالیت آنها وجود دارد، توان سرمایه‌گذاری برای واردات خطوط تولید جدید یا نوسازی قطعات و تجهیزات خود را ندارند.

استفاده از خطوط قدیمی تولید و تجهیزات فرسوده به منزله افزایش هزینه تمام‌شده تولید است. یعنی از یک‌سو بهره‌وری در فرآیند تولید کاهش می‌یابد و از سوی دیگر، محصولات تولیدشده در کشور با توجه به نرخ تمام‌شده، امکان رقابت در بازار جهانی را نخواهند داشت.

با توجه به محدودیت‌های ناشی از تحریم ایران از سوی جوامع بین‌المللی، تولیدکنندگان ناچارند محصولات خود را با نرخ پایین‌تری در بازار جهانی به فروش برسانند تا مشتریان به خرید این محصولات تمایل داشته باشند؛ بنابراین باید اذعان کرد که بی‌توجهی به خطوط قدیمی تولید و چالش‌های ناشی از آن، فشار مضاعفی را به تولید و تولیدکننده وارد می‌کند. به‌علاوه آنکه در شرایط تحریمی واردات تجهیزات و خطوط تولید دشوار می‌شود.

با وجود تمام مشکلاتی که از آنها یادشده، دولتمردان و سیاست‌گذاران نه‌تنها هیچ اهتمامی برای اصلاح شرایط ندارند، بلکه با وضع قوانین و مقررات جدید، هر روز مسیر فعالان صنعتی را دشوارتر از قبل می‌کنند. در نتیجه چنین شرایطی تولیدکنندگان از توان مالی کافی برای اصلاح خطوط تولید یا نوسازی آنها برخوردار نیستند.

استفاده از خطوط تولید فرسوده به رشد مصرف انرژی در کشور منتهی می‌شود. این در حالی است که مصرف انرژی به چالشی فراگیر در کشور بدل شده؛ بنابراین اگر مسیر واردات تجهیزات نوین تسهیل شود، می‌توان گامی مثبت برای کاهش مصرف انرژی هم برداشت.

بسیاری از کشورها با هدف حمایت از تولید، قوانین و مقرراتی را مصوب و اجرایی می‌کنند که لغو معافیت حقوق ورودی ماشین‌آلات، یکی از همین مصوبات است. براساس ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، واردات ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی که نمونه و ظرفیت تولید داخلی آنها وجود ندارد، از پرداخت حقوق ورودی معاف بود. این معافیت در روند احداث خطوط تولید جدید و همچنین برای واحدهایی که به‌دنبال نوسازی یا توسعه خطوط تولید خود بودند، اجرایی می‌شد اما اکنون براساس قانون بودجه ۱۴۰۱، معافیت پرداخت حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات تولید لغو شده است.

افزایش درآمدهای دولت یکی از دلایل اصلی اجرای سیاست یادشده است. این درحالی است که مصوبه یادشده چالش‌های جدی را برای صنعتگران به همراه دارد. در همین حال به تعمیق فرسودگی خطوط تولید و تجهیزات مصرفی صنایع نیز منتهی می‌شود. درواقع باید اقرار کرد که این دست تصمیمات و مصوبات غیرکارشناسی آسیب‌های غیرقابل جبرانی به روند توسعه و بازسازی صنایع کشور تحمیل خواهد کرد.

فعالان اقتصادی استان فارس در دیدار با وزیر صمت مطرح کردند

قیمت‌گذاری دستوری آفت اقتصاد

گروه معدن

سیدرضا فاطمی‌امین در جریان سفر یک‌روزه خود به استان فارس، بعد از بازدید از عملیات اجرایی احداث کارخانه آهن‌اسفنجی بختگان و چند معدن در این استان با استاندار فارس، نمایندگان این استان در مجلس شورای اسلامی و فعالان اقتصادی فارس دیدار کرد.

در این نشست هم‌اندیشی وزیر صمت ضمن شنیدن مشکلات و دغدغه‌های فعالان اقتصادی با اشاره به مشکلات موردی که این فعالان بیان کردند، رئیس سازمان صمت استان را مأمور رسیدگی به این مشکلات و ارائه گزارش در این خصوص کرد.

وی همچنین با بیان اینکه طبق آمار اعلام شده مرکز آمار رشد اقتصادی کشور در ۶ ماه گذشته ۳.۳ بوده، گفت: این درحالی است که رشد صنعت ۴.۹ درصد اعلام شده است.

رشد ۱۵ درصدی سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات

وزیر صمت ادامه داد: طبق آمار بانک مرکزی سال‌ها رشد سرمایه‌گذاری منفی بوده اما در ۶ ماه امسال تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ماشین‌آلات ۱۵ درصد رشد داشته است که یک رکورد در ۸سال گذشته محسوب می‌شود.

وی با بیان اینکه مطابق آمار گمرک صادرات غیرنفتی تا دهم دی‌ماه امسال ۴۲ میلیارد دلار بوده، یادآور شد: این میزان نسبت به سال گذشته ۱۹ درصد رشد داشته در حالی که واردات ۴۳.۳ میلیارد دلار و رشد آن ۱۴ درصد بوده است.

فاطمی‌امین با بیان اینکه تراز تجاری منفی ۱.۳ میلیارد دلاری سال آینده مثبت می‌شود، ادامه داد: بانک‌ها کار با پول را بلد هستند نه سرمایه‌گذاری لذا منابع بانکی باید به سمت سرمایه در گردش سوق داده شود. البته در این میان نباید در سرمایه‌گذاری‌های بزرگ متکی به منابع بانکی بود و باید این منابع در سرمایه‌گذاری واحدهای کوچک‌تر صورت گیرد.

وی با تاکید بر این نکته که در سرمایه‌گذاری‌های بزرگ باید از شرکت‌های بزرگ برای سرمایه‌گذاری و سهامداری دعوت شود، افزود: در مذاکرات با بانک مرکزی به دنبال راه‌حلی برای جلوگیری از انحراف منابع بانکی و هزینه کرد این منابع به اسم تولید در موضوعاتی دیگر هستیم.

راهکار وزارت صمت برای کاهش مصرف گاز خانگی

وزیر صمت در خصوص مشکل تأمین گاز واحدهای صنعتی استان فارس خاطرنشان کرد: بیشتر گاز ما در بخش خانگی مصرف می‌شود که باید با صرفه‌جویی و کاهش مصرف، مجموع مصرف را در این بخش کاهش داد. به همین منظور وزارت صمت با جدیت به دنبال جایگزینی لوازم خانگی پرمصرف با کم‌مصرف است.

وی با اشاره به مشکلاتی که واحدهای دانش‌بنیان و همچنین واحدهای صنعتی فعال در شهرک‌های صنعتی در دریافت کد رهگیری داشتند، اظهار کرد: این مشکل حل و مقرر شده است تا این واحدها با تأیید شرکت شهرک‌های صنعتی یا معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری کارت بازرگانی دریافت کنند.

فاطمی‌امین در خصوص مشکل تأمین متانول برای واحدهای صنعتی، افزود: این موضوع را از طریق وزارت نفت پیگیری می‌کنیم تا نحوه عرضه آن اصلاح شود.

وی همچنین در خصوص مشکلاتی که در سامانه‌ها برای واحدهای صنعتی، تجاری و معدنی وجود دارد، ادامه داد: این مشکلات در حال رفع است البته برخی مواقع مشکلاتی در کار خود را نمایان می‌کند که باید در طراحی مجدد آن را اصلاح کنیم.

تصمیمات جدید در خصوص واردات ماشین‌آلات صنعتی

وزیر صمت همچنین در خصوص مشکل واردات ماشین‌آلات صنعتی تاکید کرد: ما به تولید به صورت نقطه‌ای نگاه می‌کنیم و حاضر نیستیم به تولید صدمه‌ای وارد شود. به همین منظور در خصوص ماشین‌آلات صنعتی دستور دادیم تا آن دسته که تولید داخل ندارند بدون مشکل ثبت سفارش واردات شوند و آن دسته که تولید داخل دارند نیز به ازای یک ثبت سفارش واردات یک ثبت سفارش داخل داشته باشند.

وی با بیان اینکه در ۸ ماه گذشته تولید ماشین‌آلات صنعتی ۱۰۰ درصد رشد داشته، یادآور شد: این در حالی است که در همین مدت به اندازه کل سال گذشته واردات ماشین‌آلات صنعتی داشتیم.

تفویض اختیار به استان‌ها

فاطمی‌امین در خصوص مشکلاتی که نداشتن اختیارات کافی استان‌ها برای تولیدکنندگان به وجود آورده، تصریح کرد: معتقدم باید وزارتخانه به کلان صنعت رسیدگی کند و استان‌ها به مشکلات واحدها. در همین راستا به دنبال کم کردن تصدی‌گری وزارت خانه و تفویض اختیارات به استان‌ها است.

وی در ادامه به مشکلات واحدهای معدنی نیز اشاره و تاکید کرد: دستور دادم تا تمام تصمیمات وزارت خانه در خصوص معادن احصا و به شکل وحدت رویه در خصوص سایر موارد نیز اجرا شود.

وزیر صمت در خصوص مشکل اختلاف نرخ ارز در بازار آزاد و نیما افزود: تصمیم ارز ۲۸۵۰۰ تومانی با تحلیل و منطق است و با ارز ۴۲۰۰ تومانی متفاوت است. آنچه در بازار ارز رخ می‌دهد ناشی از فقدان همخوانی میان استفاده از ارزها در صادرات و واردات است.

وی با ذکر مثالی اضافه کرد: در حالی که بیشتر صادرات ما با یوآن انجام می‌شود اما واردات با ارز دیگری صورت می‌گیرد در همین راستا باید کاری کنیم که این موضوع حل شود.

فاطمی‌امین همچنین با بیان اینکه مجموع درآمدهای ارزی کشور بدون احتساب ذخایر بانک مرکزی و پول‌های بلوکه‌شده بیش از ۸۰ میلیارد دلار است، خاطرنشان کرد: ما امسال ۵۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی خواهیم داشت در حالی که کل واردات پارسال ما ۵۲ میلیارد دلار بوده است، با احتساب مجموع درآمدها و یک جمع و تفریق می‌بینیم که درآمد ما بیش از مخارج است اما همان ناهمخوانی در استفاده از ارزها مشکل‌زا شده است.

وی ادامه داد: مجموع واردات امسال کشور کمتر از ۵۵ میلیارد دلار خواهد بود و اگر برای قاچاق و... نیز ۲۰ میلیارد دلار در نظر بگیریم به حدود ۷۵ میلیارد دلار خواهد رسید که این بدان معناست که تراز کشور پنج میلیارد دلار مثبت است.

وزیر صمت همچنین با اشاره به دغدغه‌های نمایندگان استان فارس در مجلس شورای اسلامی در خصوص انتقال آب خلیج‌فارس به استان فارس و چرایی احداث نشدن کارخانه سوم لاستیک بارز در این استان گفت: در موضوع لاستیک بارز به علت تعلق این کارخانه به شستا ما صاحب اختیار نیستیم و در موضوع انتقال آب نیز با کمک مجموعه‌های وابسته تلاش خود را برای کمک به استان انجام خواهیم داد.

لزوم تسهیل روند تامین منابع بانکی صنعتگران

محسن علیزاده، رئیس مجمع نمایندگان فارس در نشست هم اندیشی با فعالان اقتصادی این استان در شیراز گفت: قیمت‌گذاری دستوری آفت اقتصادی کشور است و باید حذف شود.

وی افزود: این مسئله باعث آزار بخش خصوصی است و باید برای حل این مشکل تدبیری اندیشیده شود.

نماینده مردم سپیدان و بیضاء در مجلس شورای اسلامی، ضمن تاکید بر لزوم تسهیل روند تامین منابع بانکی برای صنعتگران ادامه داد: شرایط نباید به گونه‌ای باشد که یک صنعتگر و فعال اقتصادی برای دریافت حداقل سرمایه در گردش ماه‌ها در انتظار باشد و بانک‌ها هم همکاری نکنند.

علیزاده اظهارکرد: وزارت صمت کمک کند که یک خط اعتباری برای سرمایه‌گذاری ثابت و در گردش واحدهای صنعتی در بانک صنعت و معدن و با حداقل ۱۰ هزار میلیارد تومان سرمایه در این استان ایجاد شود.

وزیر صمت می‌تواند در دولت تحول ایجاد کند

علیرضا پاک فطرت، نماینده مردم شیراز و زرقان در مجلس شورای اسلامی، وزیر صمت را فردی توانمند دانست و گفت: وی می‌تواند در دولت تحول ایجاد کند و ما از وی حمایت می‌کنیم.

وی افزود: از وزارت صمت انتظار داریم به استان‌های کشور با توجه به توانمندی آنها اختیارات داده شود تا کشور به خوبی اداره شود و رضایتمندی مردم را شاهد باشیم.

ضرورت حمایت از ایجاد واحدهای پایین‌دستی فولاد

جعفر قادری دیگر نماینده مردم شیراز و زرقان در مجلس شورای اسلامی نیز گفت: با توجه به اینکه ما در بحث آهن واحدهای متعدد فولادی در استان داریم لازم است که وزارت صمت کمک کند که واحدهای پایین‌دستی فولادی در استان ایجاد شود. وی افزود: با توجه به تولیدی که در آلومینیوم داریم انتظار است که سازمان گسترس و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) نیز به بخش‌های پایین‌دستی آلومینیوم ورود کند که تا فارس در این زمینه جایگاه پیدا کند. قادری ادامه داد: در تولید کربنات سدیم و سرب و روی هم استان فارس وضعیت خوبی دارد که نباید اجازه دهیم این تولیدات به شکل خام صادر شود و کمک شود که در زمینه این تولیدات نیز به جایگاه خوبی دست یابیم. وی، همچنین خواستار تامین زمین در اطراف شیراز برای واگذاری به واحدهای صنعتی شد.

قادری، خواستار بررسی علت عدم سرمایه‌گذاری ایمیدرو و ایدرو در استان فارس شد و افزود: همچنین بنا بود که واحد سوم لاستیک‌سازی بارز در فارس راه‌اندازی شود که ظاهرا این اتفاق بنا است در استان دیگری رخ دهد در حالی که برای راه‌اندازی آن در فارس توافقاتی صورت گرفته بود.

عکس: آیدا فریدی

رفع مشکل ۶۳۷ واحد تولیدی فارس در کارگروه تسهیل

حمید رضا ایزدی، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت فارس هم گفت: از ابتدای امسال تا پایان آذرماه، موانع و مشکلات پیش روی ۶۳۷ واحد تولیدی و بنگاه اقتصادی استان در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید رفع شد. وی افزود: طی مدت مذکور در مجموع ۳۹ جلسه کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان برگزار شد که ۸۵ درصد مصوبات آن اجرایی شده است.

ایزدی، با اشاره به برنامه‌های سازمان صمت استان در زمینه توسعه و بهبود فضای کسب و کار در دولت سیزدهم ادامه داد: فارس نقش بسزایی در توسعه اقتصادی کشور دارد و جا دارد که توجه بیشتری به این استان شود.

وی افزود: حفظ اشتغال و تثبیت وضعیت موجود نیز از دیگر برنامه‌ها و اهداف و از دغدغه‌های اصلی مدیران ارشد این استان است.

لزوم مشارکت ایمیدرو در پروژه راه‌آهن گل‌گهر - شیراز - اهواز

محمد هادی ایمانیه، استاندارفارس، خواستار مشارکت سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) در اجرای پروژه راه آهن گل گهر - شیراز - اهواز شد.

وی افزود: این خط راه آهن یکی از خطوط مهم و استراتژیک کشور است و در مسیر آن عمدتا معادن قرار گرفته‌اند و لذا مشارکت ایمیدرو در این پروژه می‌تواند بسیار کمک‌کننده باشد. این خط ریلی که عملیات اجرایی آن از سال ۱۳۹۰ آغاز شده از ایستگاه راه‌آهن گل‌گهر سیرجان در استان کرمان واقع در محور راه‌آهن بافق - بندرعباس انشعاب گرفته و در ادامه از قطروئیه شهرستان نی‌ریز، استهبان، فسا و سروستان در استان فارس عبور خواهد کرد و در نهایت به خط ریلی در حال احداث شیراز-عسلویه - بوشهر متصل می‌شود. ۳۰ کیلومتر از این خط ریلی ۳۴۵کیلومتری در استان کرمان و ۳۱۵ کیلومتر آن نیز در استان فارس واقع شده است.

استاندار فارس گفت: فارس در بحث ایجاد اشتغال در امسال نیز بر اساس گزارش دولت، از سهمیه‌ای که برای آن پیش‌بینی و تعریف شده عبور کرده است. ایمانیه افزود: همچنین بر اساس همین گزارش فارس در زمینه سرمایه‌گذاری خارجی نیز استان سوم کشور است. استاندار فارس با اشاره به اینکه بحث تامین زیرساخت‌های گاز، آب و برق شهرکهای صنعتی در حال مسئله ساز شدن است گفت: لازم است که مکانیزم تهاتر نیز در برنامه هفتم برای تامین این زیرساخت‌ها اضافه شود.

ایمانیه افزود: با این پول‌ها و اعتباراتی که برای ایجاد این زیرساخت‌ها تخصیص می‌یابد شهرک‌های صنعتی فعال نخواهند شد.

وی همچنین از وزیر صمت تقاضا کرد که دستوری صادر شود که آن دسته از مجوزهای صادر شده در شهرکهای صنعتی برای راه‌اندازی واحدهای تولیدی که بیش از ۲ سال از زمان صدور آن گذشته و اتفاقی رخ نداده است لغو و در اختیار دیگران قرار گیرد تا بساط سفته بازی و زمین بازی در این شهرک‌ها جمع شود.

ایمانیه اظهار کرد: در حوزه معادن نیز هم در بحث اکتشاف، هم در بحث استخراج و هم در بحث توسعه‌های بدون مجوز و حقوق معادن نیز اختیاراتی به شورای معادن استان‌ها واگذار شود.

استاندار فارس ضمن تاکید بر لزوم توسعه صنایع تبدیلی گفت: استانی که در زمینه کشاورزی در کشور دوم و در زمینه باغداری اول است، ایجاد صنایع تبدیلی در آن می‌تواند در بحث ایجاد اشتغال آن هم با هزینه کم بسیار موثر باشد. ایمانیه گفت: همچنین تمام معادن کشور نیز باید موظف شوند که ظرف مدت زمانی مشخص مثلا چهار سال نسبت به ایجاد صنایعی مرتبط در کنار معادن اقدام کنند و اجازه خروج مواد معدنی خام از هیچ استانی داده نشود تا مسئله خام فروشی نیز در کشور خاتمه یابد. استاندار فارس بر لزوم کمک به ارتقاء تکنولوژی صنایع نیز تاکید کرد و گفت: البته این کار نباید به نرخ کاهش اشتغال باشد و عمدتا معطوف به کاهش مصرف برق، آب، گاز و افزایش بهره‌وری شود.

ایمانیه ادامه داد: با توجه به اهمیت موضوع، ضرورت دارد که نمایندگان مجلس این مسئله را در برنامه هفتم توسعه توجه کنند.

تبعات حمایت از تولید داخل

استاندار فارس با اشاره به پیش‌بینی جلوگیری از ورود ماشین‌آلات در بودجه ۱۴۰۱ گفت: این کار در حالی به بهانه حمایت از تولید انجام شد که بسیاری از ماشین‌آلات، تولید داخلی ندارد و در کشور تولید نمی‌شود. ایمانیه افزود: ایجاد این محدودیت مشکلاتی را برای صنعتگرانی که می‌توانستند ماشین‌آلات دست دوم را وارد کنند به دنبال داشته که امیدواریم این روند اصلاح شود.

استاندار فارس همچنین خواستار عضویت معاون اقتصادی استانداری و رئیس سازمان صمت استان در هیات‌مدیره شهرک‌های صنعتی شد و گفت: عدم حضور این ۲ در هیات‌مدیره شهرک‌های صنعتی مطلوب نیست.

همگرایی ۳ حوزه ایمیدرو در جذب نیروی انسانی

رئیس هیات عامل ایمیدرو در آستانه سالروز فرمان حضرت امام خمینی(ره) مبنی بر تشکیل نهاد گزینش، با اعضای مدیریت هسته گزینش ایمیدرو دیدار کرد.

به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، وجیه الله جعفری در این دیدار ضمن گرامیداشت سومین سالگرد شهادت سردار سپهبد حاج قاسم سلیمانی اظهار کرد: نقش هسته گزینش در جذب افراد شایسته و متخصص در سازمان‌ها بسیار کلیدی است.

وی افزود: برنامه‌ریزی هدفمند با نگاه به فرهنگ سازمانی، خودارزیابی و تحلیل کمی و کیفی مسائل، باید از راهبردهای این مجموعه در سازمان باشد. در ادامه این نشست حمید علی آبادیان، مدیر هسته گزینش ایمیدرو با تشریح برنامه‌ها و اقدامات این مدیریت در ایمیدرو، گفت: همکاری سه حوزه حراست، گزینش و منابع انسانی ایمیدرو در پیشبرد امور مرتبط با گزینش افراد اثربخش و بی‌سابقه بوده است و این مهم موجب شده تا برنامه‌های هسته گزینش و فرآیند جذب افراد، به خوبی اجرا شود. وی افزود: به سبب گستردگی فعالیت ایمیدرو و تنوع جغرافیایی، قومیتی و مذهبی در سراسر کشور و همچنین رعایت حقوق افراد، بررسی صلاحیت‌ها با دقت بیشتری در مدیریت گزینش انجام می‌شود.

این گزارش می‌افزاید، در این جلسه محمدعلی صوفی رئیس حراست ایمیدرو، عباس قنبری معاون مالی اداری ایمیدرو و مهدی شاه محمدی مدیر منابع انسانی و پشتیبانی ایمیدرو و دیگر مدیران و اعضای هسته گزینش این سازمان حضور داشتند.

افزایش ۱۳.۵ درصدی تولید سنگ آهک پیربکران

مدیر مجتمع سنگ آهک پیربکران اعلام کرد: میزان تولید سنگ آهک دانه‌بندی در ۹ماهه ۱۴۰۱ در این مجتمع نسبت به آمار مدت مشابه سال گذشته، ۱۳.۵ درصد رشد داشت.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، حمید منتظری اظهار کرد: مجتمع سنگ آهک پیربکران از ابتدای فروردین تا پایان آذر، حدود ۷۰۰ هزار تن محصول تولید کرد. این رقم در مدت مشابه سال گذشته، حدود ۶۱۷ هزار تن بود. وی افزود: همچنین، میزان تولید ۹ ماهه این شرکت نسبت به برنامه (۳۷۵ هزار تن)، ۸۶درصد افزایش یافت. مدیر مجتمع سنگ آهک پیربکران با اشاره به میزان استخراج ماده معدنی در این مجتمع تصریح کرد: مجتمع سنگ آهک پیربکران از ابتدای فروردین تا پایان آذر، ۷۰۰هزار و ۵۴۵تن ماده معدنی استخراج کرد که در مقایسه با رقم مدت مشابه سال گذشته (۵۵۴هزار و ۶۸۳ تن)، حاکی از افزایش ۲۶ درصدی است.

وی ادامه داد: همچنین طی ۹ ماهه امسال، فروش حجمی این مجتمع به ۶۳۲ هزار و ۹۴۵تن رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، افزایش ۱۲ درصدی نشان می‌دهد.

روزگار معدن

صنایع معدنی

۳ یکشنبه
● ۱۸ دی ۱۴۰۱
● ۱۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
● ۸ ژانویه ۲۰۲۳
● سال پنجم ● شماره ۹۹۷

«روزگار معدن» گزارش می‌دهد

نجات صنعت فولاد به کمک کم‌عیارها

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

تامین نیاز واحدهای فولادی در بخش مواد اولیه و عقب ماندگی در اکتشافات، باعث شد تا ذخایر هماتیتی بیش از پیش مورد توجه معدنی‌ها قرار بگیرد و برنامه‌ها برای فعال‌سازی این معادن در دستور کار قرار بگیرد. البته فاصله قیمتی این ذخایر با سنگ آهن پر عیار باعث می‌شود تا سرمیه‌گذاران تمایل چندانی برای ورود به این حوزه نداشته باشند، اما با توجه به بحران تامین مواد اولیه لازم است تا دولت مشوق‌های لازم برای بهره‌برداری از این ذخایر را ایجاد کند.

برخی استان‌های کشور با در اختیار داشتن این ذخایر می‌توانند نقش مهمی در افزایش تولید فولاد و همچنین توسعه صادرات این محصول ایفا کنند. به گزارش «روزگار معدن»، تامین مواد اولیه برای صنعت فولاد در سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های جدی تبدیل شده است که می‌تواند برنامه‌های تولیدی در سال‌های پیش رو را تحت تاثیر قرار دهد. این موضوع علاوه بر آنکه برای فعالیت واحدهای فولادی یک تهدید محسوب می‌شود، می‌تواند اشتغالزایی شکل گرفته در صنعت فولاد را هم تحت تاثیر قرار دهد.

بدون شک راهکار اصلی برای حل این چالش، توسعه اکتشافات و حرکت به سمت بهره‌برداری از ذخایر موجود در عمق است که متاسفانه در سال‌های گذشته فعالیت جدی‌ای در این زمینه صورت نگرفته است. البته وزارت صمت با تاکید بر جبران عقب ماندگی در این بخش به دنبال توسعه اکتشافات است. اما در این بین بهره‌برداری از ذخایر کم عیار نیز می‌تواند راهکاری برای تامین مواد اولیه باشد. ذخایر سنگ آهن هماتیتی می‌تواند با پر عیارسازی به کمک صنعت فولاد بیاید. درواقع با توسعه تکنولوژی‌ها در بخش فرآوری می‌توان نیاز بخش فولاد را از این مسیر هم تامین کرد اما در سال‌های گذشته به دلیل دسترسی به ذخایر پر عیار آن هم در سطح، مسئولان و فعالان بخش معدن کمتر به فکر بهره‌برداری از این ذخایر بودند، حالا با جدی شدن موضوع تامین مواد اولیه، بهره‌برداری از ذخایر هماتیتی نیز جدی تر شده و برخی استان‌ها از جمله استان هرمزگان نیز در این زمینه فعالیت خوبی داشته‌اند.

در این باره سعید عسگرزاده دبیر انجمن سنگ آهن ایران اخیرا اظهار کرده است: موضوع پُرعیارسازی و استفاده از سنگ آهن‌های هماتیتی یک مسئله اقتصادی است و اگر روزی شرایط به گونه‌ای شود که بتوانیم به سراغ آنها برویم، شاید تا ۲ برابر افزایش ظرفیت در حوزه سنگ آهن داشته باشیم.

وی ادامه داد: اگر به نقطه‌ای برسیم که با راهکارهایی مثل ارتقای بهره‌وری، امکان رقابت با سنگ آهن وارداتی باشد، در این صورت تا مدت‌ها سنگ آهن موجود در کشور می‌تواند پاسخگوی نیاز صنعت فولاد باشد، اما تحلیل شرایط حاضر این صنعت نشان می‌دهد که از لحاظ قیمتی هنوز فاصله زیادی با دیگر کشورها داریم. درواقع اصلی‌ترین مسئله برای بهره‌برداری از ذخایر هماتیتی، اقتصادی شدن این ذخایر است. با افزایش نرخ در این بخش می‌توان شاهد ورود سرمایه‌گذاری و فعال شدن معادن هماتیتی باشیم که نقشی پررنگی در تمین مواد اولیه برای فولادی‌ها ایفا می‌کنند. البته بهره‌برداری از این ذخایر پیش از آن که به مرحله بحران برسیم باید آغاز شود و تکنولوژی‌های مورد نیاز برای پرعیارسازی در اختیار معدنکاران قرار بگیرد. دبیر انجمن سنگ آهن ایران گفت: اکنون در استان مرکزی مدیریت موضوع احیاء واحدهای کوچک مقیاس از سوی ایمیدرو به انجمن سنگ آهن سپرده شده است و تاکنون سه واحد سنگ آهن هماتیتی در این استان به بهره‌برداری رسیده است. عسگرزاده افزود: با در نظر داشتن معادن هماتیتی در استان هرمزگان و ظرفیت‌های استان مرکزی، پیش‌بینی می‌شود بیش از یک میلیارد تن ذخیره سنگ آهن هماتیتی در این دو منطقه وجود داشته باشد. مشکل اینجاست که تا وقتی که سنگ آهن ارزان و بدون دردسر در اختیار و دسترس واحدها قرار می‌گیرد، کسی به سراغ معادن هماتیتی نمی‌رود. شاید در این بخش نیازمند همکاری بیشتر واحدهای فولادی باشیم. ورود فولادی‌ها به بخش معدن، تقریبا از سال‌های گذشته آغاز شده و امروز شرکت‌های بزرگ فولادی با ایجاد معاونت معدنی، پروژه‌های مختلفی در بخش معدن در دستور کار دارند. نقطه آغازین این موضوع هم جایی است که شرکت‌های معدنی برای تکمیل زنجیره ارزش به سراغ ایجاد واحدهای فولادی بروند. این موضوع می‌توانست تامین سنگ آهن برای واحدهای فولادی را نسبت به گذشته سخت کند زیرا تامین نیاز این واحدها در اولویت بود و پس زا آن بخشی از محصول تولیدی را به بازار عرضه می‌کردند. حال که در چند سال اخیر ورود فولادی‌ها به بخش معدن اجرایی شده، می‌توانند با سرمایه‌گذاری در این معادن علاوه بر افزایش بهره‌برداری از ذخایر معدنی، برای تامین نیاز خود نیز برنامه‌ریزی کنند. عسگرزاده تصریح کرد: هماتیت یکی از فراوان‌ترین انواع سنگ آهن است که از معادن مختلف استخراج شده و به همین خاطر ویژگی و خواص متفاوتی دارد. در گذشته بسیاری از معادن سنگ آهن هماتیت کشور به علت نبود فناوری به درستی مورد استفاده قرار نگرفته و به ظرفیت بالا نرسیده است. به گفته دبیر انجمن سنگ آهن ایران، در قیاس با سنگ آهن وارداتی اگر ما به نقطه‌ای برسیم که وضعیت بهره‌وری و رقابت‌پذیری در صنعت زنجیره آهن و فولاد بتوان با سنگ آهن وارداتی و دنیا رقابت پذیر باشد در آن نقطه شک نکنید که وضعیت سنگ آهن ایران به حدی است که بتواند جوابگوی بخش فولاد باشد و تناسب عرضه و تقاضا برقرار شود.

اما حالا فعالیت‌های انجام شده در استانی همچون هرمزگان، می‌تواند این استان را در بحث تولید فولاد پیشگام کند. این در حالی است که این استان با توجه به نزدیکی به آب‌های آزاد می‌تواند، می‌تواند حجم صادرات فولاد خود را افزایش داده و نقش مهمی در توسعه صادرات غیر نفتی داشته باشد. در این بین واحدهای فولادی شاخص در این استان از جمله فولاد هرمزگان نیز با نگاه صادراتی به دنبال افزایش تولیدات خود است.

استاندار هرمزگان در این باره اظهار کرد: هرمزگان با منابع سنگ آهن هماتیت پیشگام تولید فولاد کشور خواهد شد. مهدی دوستی، با اشاره به فرصت‌های بی‌نظیر دو منطقه فین و رضوان تصریح کرد: دهه فجر برای این مناطق بالغ بر هزار میلیارد تومان پروژه آماده بهره‌برداری داریم. وی با تاکید بر چشم‌انداز تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا سال ۱۴۰۴ در کشور، افزود: کشور به سمت تولید حداکثری فولاد رفته در حالی که منابع معدنی مورد نیاز مگنتی به اندازه کافی وجود ندارد اما هرمزگان با وجود معادن هماتیت و ذخیره ۸۰۰ میلیون تنی این سنگ آهن، می‌تواند گام‌های خوبی در این زمینه بردارد.

استاندار هرمزگان گفت: درحال‌حاضر با توجه به ظرفیت خوب منطقه فین، رشد بازوی صنعت در کنار معدن، اتفاق بسیار مبارکی است، برای این منطقه یک بسته جامع در قالب یک پهنه ۳۵۰۰ کیلومتری تعریف شده که با واگذاری آن و عملیات استخراج، زنجیره تبدیلی آن نیز در استان ایجاد خواهد شد.

وی بر لزوم نگه داشت مواد خام معدنی هرمزگان درون استان و تشکیل زنجیره‌های تبدیلی تاکیدداشت و ادامه داد: برنامه داریم فین را به سمت صنعتی شدن سوق دهیم و زیرساخت‌های مورد نیاز برای تحقق این امر نیز ایجاد خواهد شد.

امروز که بستر برای بهره‌برداری از این ذخایر وجود دارد، باید دولت با همراهی بخش خصوصی، استخراج سنگ آهن هماتیتی را اقتصادی کرده تا بتواند بخشی از چالش تامین مواد اولیه را حل کند.

این موضوع علاوه بر آنکه نیاز تولیدکنندگان فولاد را تامین می‌کند، می‌تواند اشتغالزایی جدید را در بخش معادن در استان‌های مختلف از جمله استان هرمزگان ایجاد کند. از سویی دیگر توسعه صنعت فولاد در این استان، با توجه به فرصت مناسب در بخش صادرات، می‌تواند سهم صنعت فولاد در ارزآوری برای کشور افزایش دهد. درواقع این موضوع به توسعه همه جانبه در استان هرمزگان منجر شده و به نفع بخش معدن خواهد بود.

محاسبه حقوق دولتی معادن، الکترونیکی انجام می‌شود

سرپرست دفتر بهره‌برداری معادن وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: محاسبه حقوق دولتی معادن به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و در این خصوص وحدت رویه ایجاد شده است.

به گزارش ایرنا، مهدی حمیدی در دیدار با معدنکاران استان زنجان به موضوع حقوق دولتی و فرمول سنگ آهن اشاره کرد و افزود: در این راستا ۲ بخشنامه اعلام شده و لزوم توجه معدنکاران به این امر ضروری است.

وی با بیان اینکه ارائه شفافیت اطلاعات معدنی اهمیت زیادی دارد، افزود: مزایده‌های اخیر برای کشف نرخ نوع ماده معدنی به ویژه سنگ آهن بوده که ملاک عمل ما همان ضرایبی است که در سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰ در شورای‌عالی معادن مصوب و ابلاغ شد.

وی در ارتباط با بحث ورود ماشین‌آلات نیز اضافه کرد: یکسری از این ماشین‌آلات طی سال‌های گذشته مجوز داشتند که تا آذر منقضی شده بود و تا پایان سال

تمدید می‌شود. این مقام مسئول در خصوص صدور پاسخ استعلام ماده ۲۴ قانون در بازه زمانی کوتاه‌تر، گفت: در این راستا این کار به صورت الکترونیکی و پنجره واحد در سه استان اصفهان، سمنان و خراسان جنوبی از تاریخ ۱۰ دی امسال به صورت آزمایشی آغاز شده که سپس به کل کشور تعمیم داده خواهد شد. حمیدی همچنین در خصوص تخفیف حقوق دولتی معادن، افزود: این مهم در سال‌های گذشته اجرا می‌شد ولی امسال این موضوع وجود ندارد. سرپرست دفتر بهره‌برداری معادن وزارت صمت در خصوص بخشنامه جامع معدنی نیز گفت: این مهم در تابستان امسال برای تمامی استان‌ها ارسال شده و با هدف نظرسنجی ویرایش آن در حال انجام است.

مجید گلشنی منفرد، رئیس سازمان صنعت معدن و تجارت استان زنجان نیز در ادامه این جلسه با بیان اینکه هر زمان سخن از توسعه به میان می‌آید ذهن‌ها به پیشران بودن سازمان صمت هدایت می‌شود، ادامه داد: وقتی به مرحله اجرا در حوزه معدن می‌رسیم منابع طبیعی و محیط‌زیست حرف اول و آخر را می‌زنند.

وی افزود: هر چند پیگیری‌ها باید از سوی سازمان صمت انجام گیرد، اما گاهی اوقات بسیاری از مسائل باید در سطوح بالاتر حل و فصل شود.

این مقام مسئول با بیان اینکه در امسال میزان تخصیص عرصه‌های طبیعی از سوی دستگاه متولی به سازمان صمت جهت اجرای طرح ها، یک صدم بوده است، ادامه داد: باید مسئول استانی را باور داشت چون افزایش کارآیی دولت در گرو تفویض اختیار از سطوح ملی به تصمیم گیران استانی است.

وی اظهار کرد: در شورای استانی اختیاراتی نداریم و با این وضعیت نمی‌توان تصمیم لازم را اتخاذ کرد و از طرفی سند رشد توسعه استانی ۸.۷ دهم درصد برای سال آینده در نظر گرفته شده که سه سازمان پیشران صمت، جهاد کشاورزی و میراث فرهنگی در این زمینه نقش آفرین اصلی هستند.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان با بیان اینکه چیزی در حدود ۲.۵ درصد رشد در حوزه معدن و صنایع معدنی استان باید محقق شود، اضافه کرد: این میزان، رقم بزرگی است که تحقق این مهم، نیاز به کار بیشتری در بازه زمانی کوتاه دارد.

موفقیت فولاد هرمزگان در تولید و بهره‌برداری

کارکنان فولاد هرمزگان با دست‌یابی به رکوردهای متعدد ثابت کرده‌اند از نظر تعالی، سیر تکاملی در آن‌ها به‌خوبی طی شده است.

به گزارش ایراسین، سید اصغر مدنی، معاون بهره‌برداری شرکت فولاد هرمزگان گفت: خوشبختانه در زمان برگزاری یازدهمین سالگرد افتتاحیه شرکت فولاد هرمزگان، موفقیت‌های شرکت در بخش بهره‌برداری و تولید روزافزودن بوده است و در سال جاری رکوردهای متعددی طی ماه‌های اخیر به ثبت رسیده است. این روند به‌خوبی رشد کارکنان را از نظر تعالی سازمانی و افزایش انگیزه آن‌ها برای رسیدن به تولید بیشتر و کسب رکودهای جدید نشان می‌دهد. وی افزود: کارکنان فولاد هرمزگان با دست‌یابی به رکوردهای متعدد ثابت کرده‌اند از نظر تعالی، سیر تکاملی در آن‌ها به‌خوبی طی شده است؛ به‌طوری‌که پس از گذشت یازده سال از افتتاح شرکت، توانسته‌اند دانش موردنیاز و مهارت لازم را برای ادامه کار به دست آورند و این امر شایسته قدردانی است. وی اظهار کرد: هدف‌گذاری اولیه برای سال جاری در فولاد هرمزگان عبور از ظرفیت اسمی بود. متأسفانه در تابستان به‌دلیل توقفات ناشی از محدودیت‌های برق، صنعت فولاد کشور دچار مشکل گردید و فولادسازان با کاهش تولید مواجه شدند. با وجود این، در شهریورماه، به‌محض اینکه محدودیت‌های برق کاهش یافت، شاهد رکوردشکنی‌های پیاپی در فولاد هرمزگان بودیم و در چهار ماه متوالی از شهریور تا آذرماه، بیشترین میزان تولید ماهانه شرکت ثبت شد. اگر زمستان امسال در زمینه تأمین گاز دچار محدودیت نشویم، انتظار داریم روند تولید مطابق برنامه پیش برود و بتوانیم به ظرفیت اسمی کارخانه دست پیدا کنیم.

معاون بهره‌برداری فولاد هرمزگان ادامه داد: میزان تولید فولاد هرمزگان در سال جاری و ثبت رکوردهای پیاپی نشان می‌دهد که حتی با کمبودهای متعدد به‌ویژه در زمینه انرژی، می‌توان رکوردهای مناسبی در ماه ثبت کرد که تجمیع این رکوردها در پایان سال به ثبت رکورد سالانه منجر شود، هرچند ممکن است قطعی گاز و کمبود مواد اولیه در زمستان تولید را با چالش مواجه کند.

مدنی تصریح کرد: یکی از مواردی که در شرکت فولاد هرمزگان باید به‌صورت اساسی به آن بپردازیم، توسعه است. توسعه باعث می‌شود تولیدکننده در بازار رقابت کند. امیدواریم موانع اساسی توسعه در فولاد هرمزگان به‌طور کامل برطرف شوند و بتوانیم طرح‌های توسعه‌ای را هم در داخل و هم به‌صورت مشارکتی اجرا کنیم.

درصورتی‌که روند اجرای طرح‌های توسعه‌ای مطابق با برنامه و شرایط پیش برود، انگیزه کارکنان افزایش می‌یابد و همه تلاش خواهند کرد که روبه‌جلو حرکت کنند. عدم اجرای طرح‌های توسعه‌ای موجب یکنواختی روندها و فرایندها در شرکت خواهد شد و به کاهش انگیزه کارکنان منجر می‌شود. اجرای طرح‌های توسعه‌ای خواه‌ناخواه تحول چشمگیری در شرکت فولاد هرمزگان به وجود خواهد آورد و روحیه و مهارت کارکنان نیز با اجرای این طرح‌ها افزایش خواهد یافت.

جولان چالش انرژی در صنایع

یک فعال فولادی گفت: چالش تأمین گاز به دلیل افت فشار خطوط انتقال، منجر به بالا رفتن میزان عدم نفع و خسارت ناشی از عدم تولید می‌شود. سعید منتخبی در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به چالش برق در صنایع فولادی، مطرح کرد: کمبود انرژی برق مورد نیاز کارخانه‌ها و همچنین تأمین گاز صنایع، به خصوص فولادسازان از افزایش ظرفیت تولید فولاد جلوگیری می‌کند.

وی گفت: درحال‌حاضر مصرف برق برخی صنایع کشور از متوسط جهانی بالاتر است و با توجه به مشکلات تأمین برق در ایران، این افزایش بار می‌تواند سایر بخش‌ها از جمله مصارف خانگی را تحت تأثیر قرار دهد.

این فعال صنعت فولاد با اشاره به مشکلات برق در حوزه فولاد، اظهار کرد: عمده مصرف برق فولاد ایران به دلیل استفاده از فناوری احیای مستقیم کوره قوس الکتریکی در تولید آهن اسفنجی است؛ هر چند که این روش مزیت‌های زیست محیطی دارد. در این راستا، افزایش استاندارد مواد ورودی به کوره‌های ذوب می‌توانند به کاهش هزینه برق کمک کند.

به گفته منتخبی، مدیران در صنعت فولاد نیازمند بازطراحی مکانیسم مصرف برق و استفاده از ظرفیت شرکت‌های فولادی در احداث نیروگاه‌های اختصاصی برق هستند. وی تصریح کرد: تولید برق از طریق مزارع پنل خورشیدی، سیکل ترکیبی و نیروگاه‌های بادی در مناطق مستعد، می‌تواند راهکار مفید برای تأمین برق کارخانه‌ها و همچنین درآمدزایی از طریق فروش برق مازاد باشد. این امر به این دلیل مهم است که بنابر پیش‌بینی‌ها، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد، کشور به تولید برق بیش از میزان فعلی نیاز دارد.

منتخبی با بیان اینکه یکی دیگر از چالش‌های اساسی تولید فولاد کشور، تأمین گاز مصرفی صنایع است، اظهارکرد: چالش تأمین گاز به خصوص در فصل زمستان به دلیل افت فشار خطوط انتقال، منجر به بالا رفتن میزان عدم نفع و خسارت ناشی از عدم تولید می‌شود که به برنامه دقیقی برای رفع آن نیاز داریم. در این راستا، استفاده از طرح‌های سواپ انرژی و ارتقای زیرساخت‌های بهره‌برداری و تولید گاز مورد نیاز، از مواردی هستند که باید به صورت جدی مورد توجه قرار گیرند.

نظرگاه

وضعیت تولید و تامین انرژی صنایع معدنی

سیف الله امیری
مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت

بررسی ارقام و اعداد نشان می‌دهد که با توجه به سیاست‌های پیش روی وزارت صمت در کاهش صادرات محصولات خام معدنی، صادرات سنگ آهن با افت ۴۱ درصدی مواجه بوده است به طوری که با وجود تولید ۵۲ میلیون تن سنگ آهن در ۶ ماهه ابتدای سال و رشد تولید، حدود ۵۳۳ هزار تن صادرات صورت گرفته است، در حالی که صادرات آن در مدت مشابه سال قبل ۹۰۷ هزار تن بوده است و این مسئله موفقیتی در کاهش خام فروشی محسوب می‌شود. تمام تلاش ما در دفتر صنایع معدنی جلوگیری از خام فروشی و ایجاد ارزش افزوده است و این سیاست وزارتخانه هم بوده و هست. قطعا صادرات صنایع معدنی یکی از اهدافی است که در وزارت صمت دنبال می‌شود و در این خصوص مانعی نداریم اما تمام تلاش ما این است که بعد از تأمین نیاز داخل صادرات رونق داشته باشد. آنچه مهم است این است که کارخانجات مواد اولیه را از بورس کالا بخرند و در این زمینه تمام کارخانجات باید تولیدشان را در بورس کالا عرضه کنند. در سال ۹۴ حدود ۲۴ میلیون تن سنگ آهن صادر می‌شد که با برنامه‌ریزی‌های انجام شده این رقم به ۱.۷ میلیون تن رسیده است و برنامه‌ریزی وزارتخانه به گونه‌ای بوده که با ورود ماشین‌آلات و قطعات و تجهیزات به کشور از خام فروشی جلوگیری کند. اکنون نیز شرایط پیش روی کشور به گونه‌ای است که قطعاً به ارز آوری برای کشور و صادرات کالاها نیاز شدید داریم ولی آنچه که مهم‌تر است حفظ واحدهای تولیدی است و زمانی صادرات شیرین‌تر می‌شود که واحدها مشکل تأمین مواد اولیه نداشته باشند. بر اساس سند راهبردی چشم‌انداز افق ۱۴۰۴ کشور ظرفیت تولید فولاد باید به ۵۵ میلیون تن در سال برسد و بر همین اساس طرح جامع فولاد با همکاری نهادهای دولتی و غیر دولتی سالیانه پایش می‌شود. یکی از موارد مورد توجه در این طرح، توازن زنجیره ارزش از منظر مواد اولیه و امکان تأمین نیاز حلقه‌های زنجیره به مواد اولیه از داخل است. همچنین بررسی و پایش زیرساختهای لازم برای تحقق اهداف ذکر شده درافق ۱۴۰۴ مانند فولاد، راه آهن، جاده، بنادر تجاری، انرژی و ... بخشی دیگر از طرح جامع فولاد است. برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد که تا افق ۱۴۰۱ برنامه‌ریزی شده باید زیرساختها و الزامات تحقق هدف مهیا باشد و مشکلات انرژی و قطع برق و گاز ممکن است خللی در راه رسیدن به هدف باشد. بر اساس اهداف موجود در این بخش فولاد باید سالیانه تا ۳ میلیون تن افزایش تولید یابد ولی مشکلات تأمین انرژی در این بخش باعث شده تولید به اهداف از پیش تعیین شده نرسد ولی امیدواریم با برنامه‌ریزی وزارت نفت و وزارت نیرو بحث انرژی به شرایط پایدار برسد و تولید دوباره رونق یابد. برنامه‌ریزی‌های قبلی در این حوزه بر این اساس بوده که ما کمبود انرژی نداشته باشیم و سوخت مورد نیاز صنایع تأمین شود اما این شرایط پیش آمده و مشکلات تأمین انرژی، تحریم‌های بین‌المللی و همه گیری ویروس کووید ۱۹ باعث شد که به طور کامل به تولید هدفگذاری شده در این بخش دست پیدا نکنیم، هر چند که تمام تلاش این دفتر بر این است که واحدهای داخلی به هیچ عنوان کمبود مواد اولیه نداشته باشند و تولید به ایده آل برسد و بدین منظور تمام کالاها را به سمت بورس سوق دادیم که واحدهای مصرف‌کننده بتوانند مواد اولیه خود را به راحتی تهیه کنند. در این زمینه ستاد تنظیم بازار نیز اعلام کرد که تمامی کالاهای مواد اولیه باید در بورس کالا عرضه شود و کسانی می‌توانند صادرات داشته باشند که کف عرضه را رعایت کنند. سامانه جامع تجارت با سامانه‌های گمرک و بورس کالا لینک است و این واحدها با رعایت شرایط لازم به راحتی می‌توانند صادرات داشته باشند و در غیر این صورت سامانه، صادرات را متوقف می‌کند. با توجه به لزوم مدیریت مصرف انرژی صنایع، گاز واحدهایی که کف عرضه را رعایت نکنند قطع می‌شود و مصرف آنها بین واحدهایی که کف عرضه را رعایت کنند و به فکر مردم و تنظیم بازار هستند تقسیم می‌شود. در این راستا کف عرضه‌های سیمان را به بورس کالا اعلام کردیم ولی باز مشکل انرژی داشتیم. با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته قرار بود ۲۷ میلیون متر مکعب گاز در روز به واحدهای سیمانی اختصاص یابد ولی اکنون فقط ۶ میلیون متر مکعب اختصاص یافته است اما با تدابیر لازم شرکت‌های سیمانی توانستند مازوت را در منابع مازوت خود ذخیره‌سازی کنند و از آن طریق نسبت به جبران کمبود سوخت اقدام می‌کنند. ما انتظار داریم واحدهای تولید سیمان و فولاد و زنجیره‌های آن و هر کالایی که در بورس کالا کف عرضه برای آن تعریف شده، کف عرضه را رعایت کنند تا هم برای تولیدکننده و مصرف‌کننده پایین دستی مشکلی در تأمین مواد اولیه پیش نیاید و هم شرکت‌ها به راحتی بتوانند در تنظیم گری بازاری که از لحاظ تأمین انرژی در شرایط سختی قرار دارد کمک کنند. سیاست وزارت صنعت، معدن و تجارت بالا بردن تولید است و امسال با وجود قطعی برق در تابستان و مشکلاتی که در بحث انرژی وجود دارد شاهد رشد بیش از ۹۰ درصدی کالاهای صنایع معدنی شامل فولاد، سیمان، آلومینیوم، مس، سرب و روی و سایر کالاها هستیم. البته ممکن است به دلیل مشکلات موجود در حوزه تأمین انرژی و گاز صنایع، ماه‌های پایانی سال تولید در همین وضعیت باقی بماند چرا که قرار بود ۴۰ میلیون متر مکعب گاز به واحدهای فولادی اختصاص یابد ولی الان روزانه تنها ۱۵ میلیون متر مکعب به این واحدها اختصاص یافت و گاز مورد نیاز سیمانی‌ها نیز از ۲۷ میلیون متر مکعب به ۶.۱۱میلیون مترمکعب تقلیل یافت. با تدابیر اتخاذ شده و با توجه به اینکه در تولید گندله و کنسانتره و شمش و میلگرد مازاد تولید داریم بیشتر سهمیه گاز مصرفی را به واحدهای اسفنجی اختصاص دادیم که دچار مشکل نشویم ولی امیدواریم مشکل سوخت و گاز برطرف شود تا بتوانیم به جایگاه خودمان و هدفگذاری‌های انجام شده در تولید برسیم.

یادداشت

قانون کار سلیقه ای اجرا نشود

حسین حبیبی
عضو هیات مدیره کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار سراسر کشور

وفق ماده ۱۶۷ قانون کار، در وزارت کار و امور اجتماعی شورایی به‌نام شورای‌عالی کار تشکیل می‌شود. این شورا موظف است کلیه تکالیفی را که به‌موجب قانون فوق و سایر قوانین مربوطه، برعهده آن گذاشته شده، به‌انجام رساند.

یکی از تکالیفی که براساس قانون کار، فصل یکم تا دوازدهم، برعهده شورای‌عالی کار قرار گرفته، تعیین حداقل دستمزد باتوجه به تورم اعلامی ازسوی بانک مرکزی یا مرکز آمار است و وفق ماده ۲۰۳ قانون کار، وزارت کار و امور اجتماعی و دادگستری از حیث شکلی مامور اجرای این قوانین هستند.

حداقل مزد کارگران باید باتوجه به درصد تورمی که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌کند، تعیین شود.

حداقل مزد، بدون آنکه مشخصات جسمی و روحی کارگران و ویژگی‌های کار محول‌شده را موردتوجه قرار دهد، باید به‌اندازه‌ای باشد که زندگی یک خانواده با تعداد متوسط اعضای مشخص‌شده ازسوی مراجع رسمی را تامین کند. کارفرمایان موظفند در ازای انجام کار در ساعات تعیین‌شده قانونی به هیچ کارگری کمتر از حداقل مزد اعلامی جدید را پرداخت نکنند و در صورت تخلف، ضامن تادیه مابه‌التفاوت مزد پرداخت‌شده و حداقل مزد جدید هستند.

بنابراین، افزایش دستمزد کارگران با استناد به ماده ۴۱ قانون کار با صلاحدید شورای‌عالی کار که نهادی سه‌جانبه، متشکل از نمایندگان کارگر، کارفرما و دولت است، انجام می‌شود ولاغیر.

حداقل میزان دریافتی که با اتکا به خرد جمعی تعیین می‌شود، قانونی آمرانه و عام است و شرکت‌های دولتی و خصوصی همه ملزم به رعایت آن هستند. پس نه مجلس، نه دولت و نه هیچ نهاد و مرجع دیگری حق آنکه در تعیین میزان مزد کارگران دخالت کند، ندارد. این اقدام علاوه بر اینکه غیرقانونی است؛ کارگران و نمایندگان‌شان هم، آن را برنمی‌تابند.

دولت اجازه ندارد چه در قالب گفت‌وگوهای میان دولت و مجلس و چه در قالب لایحه بودجه، درباره حقوق و دستمزد کارگران تصمیم‌گیری کند. وفق اصل ۱۷۳ قانون اساسی هرگونه مصوبه در قالب آیین‌نامه، دستورالعمل، بخشنامه و نظر مشورتی، اگر به‌منظور کاهش چتر حمایتی قانون از کارگران باشد، قابل‌ابطال است و می‌توان از مدیران و کارشناسان آن شکایت کرد.

این حق کارگران است که براساس اصل ۹۰ قانون اساسی از طرز کار مجلس، قوه مجریه یا قضاییه شکایت کنند و مجلس نیز باید پاسخ کافی را در مواردی که مربوط به عموم است، به اطلاع عامه برساند.

اما اینکه دولت از کجا می‌تواند منابع مالی افزایش حقوق را تامین کند و با استناد به کدام منبع درآمدی، در بودجه این میزان افزایش را پوشش دهد، به ما ارتباطی ندارد.

دولت به‌عنوان وکیل قانونی مردم در صدر امور قرار گرفته و باید راهکاری برای این مسائل پیدا کند و اگر نمی‌تواند از پس تامین مالی افزایش حقوق و دستمزدها برآید، باید عزم خود را جزم و نرخ تورم را کنترل کند.

توصیه من به اعضای شورای‌عالی کار، به‌ویژه نمایندگان دولت و کارفرمایان این است که تلاش نکنند افزایش حداقل دستمزد، خارج از چارچوب ماده ۴۱ باشد؛ به‌عبارت‌دیگر، در تعیین این عدد هم باید به نرخ تورم توجه کنند و هم این نکته را از یاد نبرند که افزایش حداقل دستمزد، بدون توجه به ویژگی کار محول‌شده و شرایط جسمی و روحی کارگر باشد تا بتواند نیازمندی‌های یک خانواده را تامین کند. بر همین اساس افزایش حداقل دستمزد نباید باتوجه به میزان بهره‌وری باشد.

حداقل دستمزد، حقی عمومی است که باید به همه جامعه کارگری تعلق بگیرد و بیش از آن را می‌توانند باتوجه به بهره‌وری در قالب پیمان‌های جمعی و طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل مطرح کنند.

در تکمیل موضوع، باید نکات ذیل را هم مدنظر قرار داد:

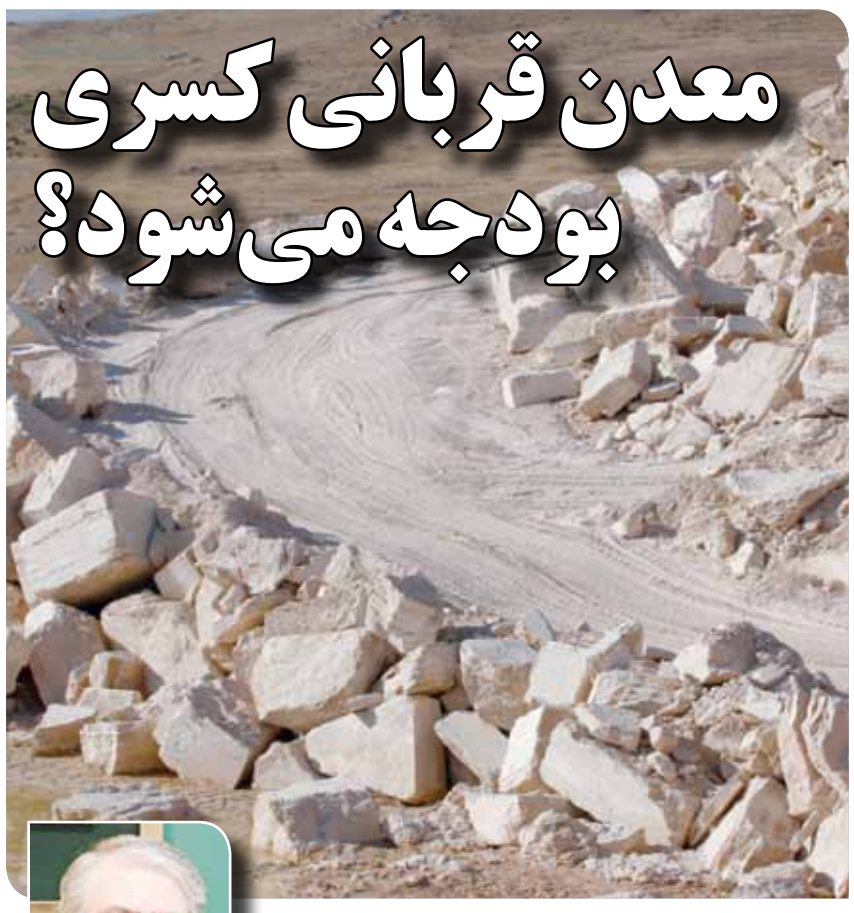
وزیر کار و تیمش متشکل از معاونان، مدیران، کارشناسان و مسئولان، مامور اجرای قانون کار هستند.

شورای عالی کار متشکل از نمایندگان کارگران، دولت و کارفرمایان باید تکالیف دیده‌شده در قانون کار را که شکلی است و قابلیت تفسیر و برداشت به‌رای ندارد، انجام دهند و تکلیف در نظر گرفته‌شده در ماده ۴۱ قانون کار از آن جمله است.

اعضای شورای‌عالی کار باید نسبت به تعیین حداقل دستمزد سالانه که ممکن است در سال چندین بار براساس تورم و سبد معیشت تغییر کند، اقدام کنند؛ بنابراین حق ندارند با بحث و گفت‌وگو و کارشناسی مبنی بر اینکه حداقل دستمزد خارج از تورم و سبد معیشت و توان کارفرمایان است و افزایش حداقل دستمزد موجب تورم می‌شود، ماده ۴۱ را از حیزانتفاع خارج کنند.

ضمن آنکه بالاترین مقامات اجرایی کشور از قبیل رئیس‌جمهوری، وزرا، مجلس و قوه قضاییه و رئیس‌کل بانک مرکزی حتی در قالب طرح و لایحه بودجه، صلاحیت تعیین دستمزد را ندارند، بلکه دولت و مجلس مکلفند از کارگران دفاع و حمایت کنند.

معدن قربانی کسری بودجه می‌شود؟

عکس: روزگار معدن

گیتا جاودانی

مجلس‌نشینان می‌گویند لایحه بودجه ۱۴۰۲ به مجلس ارائه شده، اما قرار نیست تا زمان روشن شدن تکلیف لایحه برنامه هفتم توسعه، وصول بودجه اعلام شود.

البته در هفته‌ای که پشت سر گذاشتیم، محسن زنگنه، نایب رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس برای نخستین بار جزئیاتی از بودجه ۱۴۰۲ را رسانه‌ای کرد. به‌گفته وی رقم کل بودجه سال آینده بیش از ۵۰۰۰ هزار میلیارد تومان است و در حوزه درآمدی شاهد رشد ۴۰درصدی نسبت به بودجه جاری هستیم.

همچنین زنگنه اظهار کرد: در بودجه سال آینده «افزایش محسوس در حوزه درآمدهای مالیاتی» اتفاق خواهد افتاد.

در گفت‌وگوی امروز «روزگار معدن» پیش‌بینی‌های بودجه‌ای خود را با علی سلگی، کارشناس و صاحب‌نظر حوزه معدن در میان گذاشتیم و نظر وی را درباره تحولات بخش معدن در سال آینده جویا شدیم.

گفت‌وگوی امروز ما را بخوانید.

در اهداف اصلی بودجه سال جاری سرفصل‌هایی از جمله ارتقای بهره‌وری، اشتغالزایی، تسهیل فضای کسب‌وکار، توسعه صادرات، تامین مالی، ایجاد ثبات اقتصادی و... جزو اهداف اصلی قرار داشت. از نظر شما میزان موفقیت دولت در تحقق این اهداف، در بخش معدن چقدر بوده و برای بهبود شرایط در سال آینده چه اقداماتی باید انجام گیرد؟

◉ برخی از این سرفصل‌ها همواره جزو ارکان بودجه قرار دارند و دولت هر سال آنها را وارد لایحه بودجه می‌کند.

بنا بر خبرهایی که تاکنون منتشر شده، بودجه سال آتی با نگاهی جامع و مناسب تنظیم شده و از این جهت باید به دولت تبریک گفت. البته به‌نظر می‌رسد رویکرد دولت در ۱۴۰۲ بیشتر توجه به مسائلی است که بتواند به کاهش تورم و ناترازی بودجه، ناشی از اختلاف بین صادرات و واردات، منجر شود.

اگر دولت سازکارهای مناسبی برای اجرای پیش‌بینی‌های خود بیابد، می‌تواند از کسری بودجه در سال آتی جلوگیری کند و این یعنی دولت موفق شده سالی بدون کسری داشته باشد که نتایج بسیار ارزشمندی در حوزه اقتصادی از یک جهت و در حوزه معیشتی از جهت دیگر خواهد داشت. علاوه بر این اصلاحاتی هم در ساختار بودجه صورت گرفته و توجه به برنامه هفتم توسعه هم وارد جریان بودجه شده است؛ بنابراین به‌نظر من افق‌های مثبت و سازنده‌ای در بودجه ۱۴۰۲ ایجاد شده است. البته در کنار مزیت‌های دیده‌شده و تغییرات و اصلاح رویه‌هایی که در حال رخ دادن است، آسیب‌هایی هم وجود دارد که باید برای آنها راهکارهایی اندیشید تا بتوان مواردی را که در بودجه پیش‌بینی شده، محقق کرد و از ثمرات مثبت آن برخوردار شد. در اصلاح ساختار بودجه ۱۴۰۲، دولت فهرست هزینه‌های یک‌ساله و بخش‌هایی که در سرفصل بودجه‌های دائمی کشور قرار ندارند را از سرفصل اصلی خارج کرده و از لایحه کنار گذاشته است. این اتفاق بسیار مبارکی است که می‌تواند در اصلاح ساختار بودجه نتایج خوبی به ارمغان آورد و مبنایی برای برقراری انضباط بودجه‌ای بهتر در سال‌های آتی ایجاد کند.

شاه‌کلید تدوین بودجه، جلوگیری از کسری است و باتوجه به اینکه برنامه مالی سال آینده تنها شامل بودجه دائمی است، باید بتوان منابع درآمدی را در دولت و مجلس، به‌گونه‌ای تدوین کرد که پیش‌بینی دولت محقق شود و کسری بودجه اتفاق نیفتد.

البته باید گفت دولت در سرفصل‌های اصلی توجه زیادی به موضوع معادن و صنایع معدنی نکرده، اما در حوزه‌های دیگر که منابع درآمدی ملی ایجاد می‌کند، مثل حوزه پتروشیمی، نفت و گاز و...، توجه خوبی شده است. جا دارد در حوزه تقویت تولید معدن و صنایع معدنی هم برنامه‌ای دقیق‌تر و منسجم‌تر در بودجه کل کشور وارد شود.

◉ در بودجه سال جاری پیش‌بینی‌شده بود دولت سهم ۱۵ درصدی استان‌ها از حقوق دولتی معادن را هر ۳ ماه یک بار به خزانه معین استان واریز کند تا جهت توسعه زیرساخت‌ها به شهرستانی که معدن در آن قرار دارد، اختصاص یابد. همچنین در جهت اجرای قانون پرداخت یک درصد از فروش معادن، بابت رفع تخریب وارده به منابع طبیعی گزارش اقدامات انجام‌شده را هر ۲ ماه یک بار به مجلس ارائه دهد. آیا این اهداف محقق شد؟

سازکار دریافت حقوق دولتی به‌گونه‌ای است که با تاخیر تنظیم و وصول می‌شود؛ به این شکل که در ابتدای سال مبلغی به‌صورت علی‌الحساب به دولت پرداخت می‌شود و مابقی، با تاخیر زمانی، در پایان سال محاسبه و اخذ می‌شود. با این سازکار، دولت در این فقره موفق نخواهد شد و اگر ملزم به اجرای این طرح باشد، باید سازکار دیگری تعریف کند و اجرایی شدن آن را سرعت بخشد.

البته باید گفت آثار این تصمیم که ۱۵ درصد حقوق دولتی معادن به حساب استان واریز و در شهر محل معدن هزینه شود، هم جای تامل بیشتری دارد، چون برخی از شهرستان‌ها با تراکم تولیدات معدنی مواجهند و ظرفیت سرمایه‌گذاری هم در آن شهرها چندان بالا نیست؛ از همین رو به‌عقیده من هجوم مبالغ زیاد بودجه به این شهرها باعث اتلاف منابع خواهد شد و در طرف مقابل، برخی از شهرهای کشور که ظرفیت و تولید معدنی ندارند مغفول می‌مانند. در مجموع این نحوه تخصیص بودجه باعث توسعه نامتوازن در کشور می‌شود. پس به‌اعتقاد من کلیت این موضوع که بخشی از حقوق دولتی به شهرستان‌ها داده شود، قابل‌قبول است، اما اینکه حتما به شهرستان مبدأ که تولید در آن اتفاق افتاده، اختصاص پیدا کند باید موردبررسی مجدد قرار گیرد و راهکارهای بهتری برای آن اندیشیده شود تا سایر شهرهای دیگر کشور هم که در این حوزه غنی نیستند، بی‌بهره نمانند. گفته شده باید یک درصد درآمدهای حاصل از فروش معادن بابت ترمیم آسیب‌های وارده شده به منابع طبیعی هزینه و روند آن هر ۲ ماه یک بار به مجلس گزارش داده شود اما در واقع این بند با بروکراسی فعلی در دولت و نحوه اخذ اطلاعات از واحدهای معدنی میسر نمی‌شود. دولت اگر بتواند هر ۶ ماه یک بار این گزارش‌ها را به‌روز کند و بدون تاخیر زمانی در اختیار مجلس قرار دهد، اتفاق بسیار خوبی است.

اگر فرض را بر این بگذاریم که دولت بتواند با تاخیر زمانی مثلا سه‌ماهه، گزارش ۲ ماه به ۲ ماه خود را به مجلس ارائه دهد، قابل حصول است، اما سازکار لازم برای اینکه این گزارش‌ها را به‌روز کند و هر ۲ ماه یک بار، روزآمدشده، در اختیار مجلس قرار دهد، وجود ندارد.

◉ اعضای کمیسیون صنعت و معدن پیش‌تر اظهار کرده بودند قرار است در اصلاحیه قانون معادن دولت را ملزم کنند حقوق دولتی را در محل قانونی آن به مصرف برساند، اما به‌نظر می‌رسد باتوجه به مطرح نشدن این مسئله در صحن، در قانون بودجه ۱۴۰۲ لحاظ نمی‌شود. ارزیابی شما درباره واریز حقوق دولتی به خزانه و مصرف آن در بودجه سال آتی چیست؟

اینکه ما بتوانیم حقوق دولتی معادن را در محل‌های تصریح‌شده در قانون به مصرف برسانیم، اقدامی بسیار شایسته و سودمند است؛ با این حال «اما و اگرهای» فراوانی پیرامون آن وجود دارد.

باتوجه به سازکار دریافت حقوق دولتی معادن که شرح آن رفت، یعنی ابتدای سال مبالغی به‌عنوان علی‌الحساب و مابقی پایان سال محاسبه و اخذ می‌شود، نمی‌توان حقوق دولتی هر سال را همان سال در محل‌های مناسب آن هزینه کرد؛ به‌عبارت‌دیگر دریافتی سالانه دولت از این محل به دو بخش تقسیم می‌شود؛ یک بخش که در اوایل همان سال به‌صورت علی‌الحساب اخذ می‌شود و می‌توان آن را در بودجه آورد و در محل‌های قانونی‌اش هزینه کرد؛ البته این کار نیاز به برنامه‌ریزی دارد و بخش دیگر که به‌صورت قطعی است، در پایان سال حاصل و به خزانه واریز می‌شود و به مصرف سال بعد می‌رسد. به این ترتیب دولت نمی‌تواند برای صرف این مبالغ در همان سال اخذ برنامه‌ریزی کند.

بنا بر آنچه گفته شد ابتدا باید سازکار اخذ حقوق دولتی تصحیح شود تا بعد بتوان براساس آنچه در قانون تصریح شده، برای هزینه‌کرد آن برنامه‌ریزی کرد.

اما درباره اینکه امسال این مورد در صحن مطرح نشده، به‌عقیده من دلیل این است که هنوز روش مناسبی برای آنکه بتوان این قانون را اجرا کرد، وجود ندارد و باتوجه به اینکه تدوین برنامه اجرایی این کار زمان‌بر است، اگر مجلس تکلیف کند باز هم دولت در سال آینده، حداقل در نیمه اول سال، موفق به برنامه‌ریزی در این زمینه نخواهد شد.

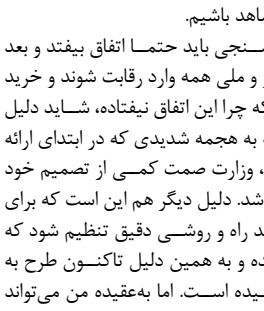
◉ گفته شده مالیات بخش اعظم درآمدهای بودجه سال آینده را تشکیل می‌دهد. بر این اساس به‌نظر شما تغییراتی در زمینه مالیات و حقوق دولتی معادن متصور است یا خیر و تغییرات چه تاثیری بر توسعه بخش معدن خواهد داشت؟

قطعا تغییراتی اتفاق خواهد افتاد. باتوجه به تورم‌هایی که کشور در طول سال جاری تجربه کرده، قیمت محصولات معدنی افزایش یافته است. به‌علاوه هزینه خدمات فنی-مهندسی و نیروی انسانی در همه بخش‌ها ازجمله معدن به‌شکل قابل‌توجهی افزایش داشته است؛ بنابراین دولت برای بروزرسانی حقوق دولتی و مالیات، به‌احتمال‌زیاد امسال تغییراتی اعمال خواهد کرد.

البته تصور من این است که مالیات بخش معدن ثابت می‌ماند و احتمالا تغییرات در زمینه حقوق دولتی اعمال می‌شود، زیرا وابستگی بودجه به منابع درآمدی دولت غیر از نفت شدت بیشتری پیدا کرده است.

اینکه تاثیرات این امر روی معدن و تولیدات معدنی چه می‌تواند باشد به‌عقیده من این شرایط باعث کند شدن روند تولید در معادن می‌شود. به‌طورکلی وقتی هزینه‌های معدنکار بالا می‌رود، قیمت محصول نهایی افزایش پیدا می‌کند. نرخ برخی از محصولات باتوجه به پایین بودن بهره‌وری در ایران، اساسا از قیمت جهانی هم بالاتر تمام می‌شود و به‌این‌ترتیب نمی‌توان فروش آن را مدیریت کرد. محصولاتی هم که قیمت آن پایین‌تر از قیمت جهانی تمام می‌شود، برای مصرف‌کننده داخلی بسیار گران خواهد بود و بازار مصرف را تحت تاثیر قرار خواهد داد و در نهایت این افزایش حقوق دولتی‌ها باعث کاهش تولید و آسیب به رونق صنایع معدنی و به‌طورکلی تولید در حوزه معادن خواهد شد.

در بخش تولید معدن موارد هزینه‌بر زیادی وجود دارد؛ مثلا خدمات نیروی انسانی، خدمات فنی-مهندسی، حقوق دولتی، مالیات، مالیات بر ارزش‌افزوده، مسئولیت‌های اجتماعی و... وقتی همه این هزینه‌ها را روی معادن بارگذاری کردیم، از یک طرف هزینه تولید را افزایش داده‌ایم و از طرف دیگر باعث شدیم سرمایه‌گذاری در بخش معدن نسبت به سایر سرمایه‌گذاری‌ها ارجحیت نداشته باشد. اگر سرمایه‌گذاری در معدن هم‌ردیف سرمایه‌گذاری در بورس، بانک، مسکن و... باشد، سرمایه‌گذار ترجیح می‌دهد حوزه‌ای را انتخاب کند که مخاطره کمتری داشته باشد.

در چنین وضعیتی سرمایه خود را وارد بورس می‌کند تا همواره به نقدینگی خود دسترسی داشته باشد و بتواند در فضای شهر و تمدن فعالیت کند و مجبور نشود در مناطقی دور از دسترس و با شرایط سخت کار کند.

بنا بر آنچه گفته شد این نوع تصمیمات به‌شدت موجب فرار سرمایه خواهد شد. باید هزینه‌های تولید را طوری مدیریت کنیم که جذابیت سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی بیشتر از سایر حوزه‌های سرمایه‌گذاری باشد؛ در غیر این صورت با رکودهای سنگین در حوزه سرمایه‌گذاری معدن روبه‌رو خواهیم شد.

در بودجه ۱۴۰۱ وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف شده بود نسبت به واگذاری مجوزهای معادن تعطیل در اختیار خود، به اشخاص حقیقی و حقوقی از طریق بازار سرمایه و بعد از اهلیت‌سنجی اقدام کند، اما همچنان واگذاری معادن در قالب برگزاری مزایده انجام می‌شود. به‌نظر شما علت این کار چیست و چه مزایا و معایبی دارد؟

◉ درباره اینکه واگذاری در قالب مزایده انجام شود یا در بازار بورس، باید به این نکته اشاره کرد که چون بحث بازار بورس موضوعی خام است و هنوز سازکارهای آن مشخص نشده، شاید بسیاری اعتقاد داشته باشند بهتر است واگذاری به‌صورت مزایده‌ای باشد، اما من شخصا به‌دلیل اینکه اطلاع‌رسانی‌ها در بازار سرمایه فراگیر و شفاف‌تر است، این شیوه را ارجح می‌دانم.

می‌توانیم جریان تبادلات حوزه معدنی را در بورس بیشتر از سازکار مزایده‌ای شاهد باشیم.

با این حال اهلیت‌سنجی باید حتما اتفاق بیفتد و بعد در مشارکتی فراگیر و ملی همه وارد رقابت شوند و خرید کنند. اما درباره اینکه چرا این اتفاق نیفتاده، شاید دلیل این است که باتوجه به هجمه شدیدی که در ابتدای ارائه این طرح به آن شد، وزارت صمت کمی از تصمیم خود عقب‌نشینی کرده باشد. دلیل دیگر هم این است که برای واگذاری در بورس باید راه و روشی دقیق تنظیم شود که شاید تابه‌حال نشده و به همین دلیل تاکنون طرح به مرحله عملیاتی نرسیده است. اما به‌عقیده من می‌تواند طرح خوبی باشد. یکی از عیوب بزرگ مزایده این است که وقتی در استان‌ها برگزار می‌شود، به‌صورت محدود است و اطلاع‌رسانی فراگیری انجام نمی‌شود و زمان‌بندی‌ها دچار تغییر می‌شود. علاوه بر این غیرشفاف است و بر این اساس احتمال مداخلات و اعمال ملاحظات وجود دارد، اما در بازار همان‌طور که گفته شد این اشکالات برطرف می‌شود؛ بنابراین به وزارت صمت توصیه می‌کنم این موضوع را در دستور کار سال آتی خود بگذارد و سازکاری برای آن تعریف کند تا بتوان مزایده‌های معدنی را وارد بازار سرمایه کرد.

لزوم شفافیت و به‌روزرسانی اطلاعات معادن

معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد که اطلاعات ثبت شده از معادن کشور نیاز به شفاف‌سازی و به‌روز رسانی دارد.

به گزارش شاتا، رضا محتشمی‌پور در دیدار با فعالان معدن و صنایع معدنی استان زنجان اظهارکرد: با شفافیت اطلاعات در ثبت ماشین‌آلات، فروش و استخراج مواد معدنی، بارنامه‌ها، اصلاح عیار پروانه، اخذ پروانه بهره‌برداری و... بخش اعظمی از مشکلات معادن در خصوص حقوق دولتی و تخصیص سوخت مرتفع خواهد شد.

وی افزود: در خصوص تخصیص سوخت از سوی وزارت نفت باید اطلاعات ماشین‌آلات به‌طور کامل در سامانه کاداستر درج شود تا بتوان از وزارت نفت برای تخصیص سوخت اقدام کرد.

معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صمت به ظرفیت‌های موجود در استان زنجان تاکید کرد: استان زنجان از نیروهای توانمندی در بخش صنعت و دولت برخوردار است که نسبت به اغلب استان‌ها از وضعیت بهتری برخوردار است.

وی در خصوص کف عرضه سهمیه صنایع عضو انجمن‌ها یادآور شد: کف عرضه با مداخله انجمن قابل اصلاح است و بر تمام گروه کالایی انجمن مربوطه می‌تواند سهمیه را برای اعضای خود جایگزین کند.

در ادامه این نشست مهدی حمیدی، سرپرست دفتر بهره‌برداری معادن وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص نحوه محاسبه حقوق دولتی معادن گفت: ملاک تعیین حقوق دولتی ثبت ماشین‌آلات در سامانه است. وی با بیان اینکه محاسبه حقوق دولتی به‌صورت الکترونیکی شده و از پایان دی‌ماه استعلام‌ها به‌صورت الکترونیکی خواهد بود، افزود: امسال برخلاف سال‌های گذشته، تخفیف حقوق دولتی نداریم و با شفافیت اطلاعات در ثبت ماشین‌آلات، فروش و استخراج مواد معدنی این امر دقیق‌تر خواهد شد.

حمیدی با اشاره به راه‌اندازی واحدهای فرآوری در استان زنجان خاطرنشان کرد: راه‌اندازی واحدهای فرآوری بر و هماتیت در استان گام خوبی برای جلوگیری از خروج مواد معدنی خام است.

همچنین در این نشست مجید گلشنی مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان زنجان با تاکید بر تفویض اختیارات بیشتر به استان گفت: افزایش کارایی در استان در گرو تفویض اختیار از سطوح ملی به مسئولان استانی است. وی افزود: نقش معدن و صنایع معدنی در سند توسعه استان ۲/۵ درصد است که باید در سال آتی محقق شود و این امر نیازمند برنامه‌های کوتاه مدت در این بخش است.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان زنجان همچنین گفت: براساس سند توسعه استان ۶۰ درصد توسعه باید از طریق سرمایه‌گذاری و ۴۰ درصد از طریق بهره‌وری محقق شود.

چشم‌انداز بازار فلـزات در ۲۰۲۳

گروه معدن

نـگاه کلی به عملکـرد بازار فلزات حکایت از آن دارد کـه رونـد خریدوفروش ایـن محصولات در سال جاری میلادی از رونق کافی برخوردار نبوده اسـت. روند رو به رشد تورم در اقتصادهای بزرگ دنیا، اجرای سیاست‌های انقباضی باهدف کنترل تورم و همچنین سیاسـت‌های کروناصفر چین از مهم‌ترین دلایـل کم‌رونقی بازار فلزات در سـال گذشـته میلادی عنوان می‌شود. به اعتقاد فعالان بازار بسـیاری از ریسک‌های یادشده در سال آتی میلادی نیز ادامه خواهد داشـت، بنابراین نباید به بازگشـت قدرتمند فلزات به مسیر صعودی امید داشت. تقویت ین ژاپن به کمک کامودیتی‌ها آمد، اما با افزایش تعداد کرونایی‌ها در چین، از شـتاب صعود نرخ در بازارها کاسـته شـد. ریسک شیوع کرونـا در چیـن، بر آینده قیمتی فلزات در سـال آینـده میلادی نیز تأثیر منفی برجای گذاشـته و باعث شده تا اغلب مؤسسات بین‌المللی از احتمال افت نرخ سخن بگویند.

■ صعـود کم‌جـان فلزی‌هـا بـا واهمه شیوع کرونا

بـه گـزارش اکوایران قیمت فلـزات پایه ظرف هفته‌های اخیر دستخوش سیگنال‌های متعددی شـدند که بـر بلاتکلیفی فعالان ایـن بازار ظرف هفته‌های پایانی سـال افزود. درحالی‌که تضعیف شـاخص دلار امریکا سیگنالی مثبت برای فلزات پایه به همراه داشـت، بر تعداد مبتلایان به کرونا در چین افزوده شـد و این موضوع از شـتاب رشد نرخ در بازار فلزات صنعتی کاست. به‌این‌ترتیب در این بازه زمانی یک‌هفته‌ای شـاخص فلزات بورس لندن با ثبت بازده مثبت ۰.۹ درصدی به ۳۹۵۰.۶ واحد رسید که این رقم ۲۸ درصد کمتر از رکورد قیمتی ثبت‌شده برای این شاخص است که ظرف روزهای ابتدایی ماه مارس امسال به ثبت رسید.

■ ین به کمک کامودیتی‌ها آمد

تصمیم ناگهانی بانک مرکزی ژاپن در افزایش غیرمنتظره نرخ بهـره بلندمدت با تضعیف ارزش دلار امریـکا به سـود کامودیتی‌ها تمام شـد. این تصمیـم در حالـی ظـرف روز ۲۰ دسـامبر اخذ شـد که فعالان بازار انتظار داشـتند تا پایان دوره ریاست هکورودا بر بانک مرکزی ژاپن که احتمالاً تـا آوریل ۲۰۲۳ به طول می‌انجامد، بانک مرکزی این کشـور تغییری در نرخ بهـره ایجاد نکند. اما تصمیم این نهاد مالی برای رشد ۵۰ واحدی بازده اوراق ۱۰ سـاله با تقویـت ارزش یوآن و تضعیف دلار به سـود کامودیتی‌ها منجر شـد. بااین‌وجود بـر تعـداد مبتلایان بـه کرونا در چین به شـکل فزاینده‌ای اضافه می‌شـود، و این موضوع ریسـک کاهـش تقاضـا و درنتیجه افت نرخ در بازار فلزات صنعتـی را بـرای میان‌مدت مطرح کرده اسـت. اگرچـه در بازه هفتگی بر نـرخ فلزات صنعتی در بازارهای جهانی افزوده شـد، اما مؤسسات معتبر بین‌المللی ازجمله وودمکنزی از کاهش احتمالی بهـای فلزات و مواد معدنی در سـال ۲۰۲۳ خبر می‌دهنـد. کاهـش تقاضا، عرضه قوی‌تـر و افت شـاخص احساسـات مصرف‌کننده باعث شده تا برآورد وودمکنـزی از میانگین نرخ بهای فلزات و محصولات معدنی برای سال ۲۰۲۳ کاهشی باشد. بخش ساخت‌وساز، به‌عنوان محرک کلیدی تقاضا بـرای سـنگ‌آهن، فولاد و فلزات اساسـی، ظرف سـال آینـده راکد باقی می‌ماند. کـه این موضوع با تضعیف تقاضا سـیگنال کاهش نرخ موثری در بازارها برجای می‌گذارد.

■ کف‌نشینی موجودی آلومینیوم

ذخایر آلومینیـوم در انبارهای بـورس فلزات لندن در هفته‌های اخیر کاهش یافته و به پایین‌ترین سـطح چند سـال اخیر خود نزدیک شده اسـت، بااین‌وجود کاهش رشـد اقتصاد جهانی با تضعیـف تقاضا از مینه افت‌بهای این فلز را فراهم کرد است. در این شـرایطی بسـیاری از تحلیلگران از اسـتمرار روند کاهش تقاضا برای این فلز در سـال آینـده میلادی خبـر می‌دهند به‌نحوی کـه بـرآورد می‌شـود در سـال آینـده بازار آلومینیوم با مازاد عرضه ۹۰۰ هزار تنی روبه‌رو شود.

■ رشـد ۱.۱۷ درصـدی مـس ادامـه‌دار می‌شود؟

فلز سـرخ سـومین هفته از ماه دسـامبر را کاهشی آغاز کرد، اما در ادامه با غلبه سـیگنال‌های افزایشی از اواسـط هفته به‌مسیر رشد بازگشـت. در این شرایط اغلب مؤسسـات معتبر جهانـی از احتمـال تضعیف بهـای فلز سـرخ در نیمه ابتدایی سـال آینده سـخن گفته، امـا امیدوارند که این فلز در نیمـه دوم ۲۰۲۳ به مسـیر رشـد نرخ بازگردد. کف قیمتی تعیین‌شـده برای مس از سـوی مؤسسـات مختلف متفاوت است، درحالی که برآوردهای خوش‌بینانه از احتمال سقوط مس به کانـال قیمتی ۳.۴ دلار در پونـد معادل ۷ هزار و ۵۰۰ دلار به ازای هر تن خبـر می‌دهند، پیش‌بینی‌ها بدبینانه‌تری نیـز وجود دارد که کف نـرخ فروش مس در سـال آینده را در کانال ۵ هـزار دلار بـه ازای هر تن پیش‌بینی می‌کنند. با کاهـش محدودیت کرونایی در چین بر تعداد مبتلایـان به این ویروس در این کشـور افزوده می‌شـود، مطالعات از احتمال به اوج رسـیدن مرگ‌ومیـر تا آوریل سـال آینـده خبر می‌دهـد. این موضوع نگرانی گسـترده‌ای از سـقوط بهای فلزات در سال آینده میلادی مطرح کرده است.

■ فلزی‌ها منتظر اتفاقات مثبت نباشند

ظرف روزهـای پایانی سـال ۲۰۲۲، نیـک پیکنز، مدیر تحقیقـات حوزه مس در وودمکنـزی، می‌گوید کاهش تقاضا، عرضه قوی تر و افت شـاخص احساسات مصرف‌کننده باعث شـده تا برآورد ما از میانگین نرخ بهـای فلزات و محصـولات معدنی برای سـال ۲۰۲۳ کاهشی باشـد. بخش ساخت‌وساز، به‌عنوان یک حوزه کلیدی که در تقاضا برای سـنگ‌آهن، فـولاد و فلزات اساسـی نقشی اساسـی دارد، ظرف سـال آینده را کد باقی می‌ماند. رکود در بخش ساخت‌وسـاز به‌خصوص در بازار چین پایدار خواهد بود که این موضوع با تضعیف تقاضا سـیگنال کاهش نرخ موثـری در بازارها برجای می‌گذارد. در عین حال پیش‌بینی وودمکنزی از رشـد عرضه مس، آلومینیوم، سرب، روی، سنگ‌آهن و فولاد در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲ خواهد داشت.

■ ظرفیـت محـدود سـیگنال‌های صعودی

پیکنز در گزارش خود به ظرفیـت صعود در بخش تقاضـا در سـال ۲۰۲۳ اشـاره می‌کند، امـا معتقد اسـت که سـیگنال غالب قیمت‌ها حرکت در مسیر نزولی باشـد. بهبود در بخش تولید خـودرو و تمرکز بر انرژی‌های کم‌کربن می‌تواند به جبران بخشـی از تضعیف تقاضا در سایر بخش‌های مصرفی کمک کند. در عین‌حال ظرف امسـال میلادی زنجیـره تأمین جهانی با چالش‌هایی روبه‌رو شد که پابرجا ماندن این چالش‌ها باعث می‌شـود تا بخش عرضه نیز تضعیف شـود. فشـارهای تورمی ظرف ماه‌های پایانی سال کاهش داشـت. افت فشـارهای تورمی با اثرگذاری بر تصمیمات بانک‌های مرکزی دنیـا و درنهایت دور کردن جهـان از رکـود اقتصادی، سـیگنال دیگری اسـت که ظرفیت حمایت قیمتی از بازارهای کالایی را دارد.

■ نوسان‌نزولی مس

موسسـه FocusEconomics کـه شـرکت تحقیقاتی مسـتقل مسـتقر در بارسـلونا است، در گزارشـی از تقاضای نسـبتاً ضعیف برای مس و سایر فلزات صنعتی خبر داد و در گزارش این موسسه آمده است، اوج‌گیری نرخ بهره در دنیا و اقتصاد تحت‌فشار چین ناشی از سـقوط بازار املاک و اسـتمرار شیوع کرونا در این کشـور عامل تضعیف تقاضا خواهد بود. بر اساس گزارش FocusEconomics میانگین نرخ فروش مس در سال آینده میلادی در نرخی کمتر از میانگیـن بهای فروش در امسـال نوسـان خواهد داشـت. کف نرخ پیش‌بینی شده از سوی این موسسه باری فلز سـرخ ۵ هـزار و ۴۳۰ دلار و سـقف قیمتی در نظر گرفته‌شـده ۸ هـزار و ۷۷۵ دلار بـه ازای تن اسـت. همچنیـن ایـن موسسـه بـرآورد می‌کند که فلز سـرخ در سـال ۲۰۲۴ با میانگین نـرخ ۸ هزار دلار در هـر تن معامله‌شـود. کف نرخ بـرآورده برای این فلـز ۵ هزار دلار و سـقف نرخ برآورده‌شـده برابر ۱۰ هـزار و ۷۵۰ دلار بـه ازای هر تن در نظر گرفته شده‌است.

■ سخن پایانی

وودمکنـزی در گزارشـی بـرآورد قیمتـی خود از مواد معدنی و فلـزات در سـال ۲۰۲۳ را اعلام کرد. در این گـزارش برافـت تقاضا برای ایـن محصولات متأثر از اجـرای سیاسـت‌های انقباضـی در دنیا به تبعیت از فدرال رزرو و در نتیجـه بروز رکود و افت نرخ کامودیتی‌ها تاکید شده اسـت. بااین‌وجود احتمال بازگشت مثبت قیمتی متأثر از رشـد تقاضا به جهت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر وجود دارد.

وضعیت بازار ورق چین

آخرین نرخ ورق گرم در بازار داخلی چین یک دلار رشـد روزانه داشـته ۵۹۵ دلار هر تن درب کارخانه ثبت شـد. ورق سـرد نیز در ۶۵۴ دلار هر تن درب کارخانه بـا ۱۳ درصد مالیات بر ارزش افزوده ثبات داشـت. به گزارش فولاد ایران، در بورس شانگهای نیز قرارداد ورق گرم تحویل ماه می ۶۰۲ دلار هر تن شنیده شد که ۱۱ دلار رشد روزانه داشت.

افزایش نرخ بازار بیلت و میلگرد چین

آخریـن نـرخ بیلت در بازار داخلـی چین ۷ دلار بهبود داشـته ۵۵۱ دلار هر تن بـا مالیات بر ارزش افزوده ثبت شد.

بهبـود تقاضـا و افزایش نـرخ در بازارهای آتی و محصـولات فولادی از نرخ بیلـت حمایت نمود. به گزارش فولاد ایران، در بورس شـانگهای نیز قرارداد میلگرد حمل ماه می ۱۳ دلار نسبت به روز قبل بالا رفته ۵۹۸ دلار هر تن شد.

افزایش نرخ قراضه ترکیه

در بـازار واردات قراضـه ترکیـه رونـد صعودی حکمفرماسـت. آخرین نـرخ قراضـه وارداتی ۶ تا ۸ دلار رشـد داشـته سـت. معاملاتی برای قراضه سـنگین ۲۰-۸۰ کشـورهای مختلف در میانگین ۴۱۳ تـا ۴۱۷ دلار نهایـی شـده اسـت. به گزارش فـولاد ایران، همچنین به گزارش پلاتس متوسـط نرخ بازار برای قراضه سنگین ۲۰-۸۰ تا ۸ دلار رشد روزانه داشته به ۴۱۸ دلار هر تن سی اف آر رسیده است.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان مطرح کرد:

یازده‌سال افتخار آفرینی، برای اعتلای نام ایران

۱۲ دی‌مـاه سـال ۱۳۹۰ یکـی از مهم‌ترین طرح‌های صنعت فولاد کشـور در استان هرمزگان به‌صورت رسمی به بهره‌برداری رسید. این طرح که با عنوان شرکت فولاد هرمزگان جنوب راه‌اندازی شد دارای ظرفیت یک‌میلیون و ۵۰۰ هـزار تـن بود و با توجه به اسـتفاده از ماشـین ریخته‌گـری مداوم از معتبرترین برندهـای روز دنیا، به پیشرفته‌ترین کارخانه فولادی در کشور تبدیل شد.

این شـرکت توانسـت به‌سـرعت به یکـی از برندهای مطـرح در صنعـت فولاد کشـور و در ادامه بـا توجه به صـادرات محصـولات خود به اقصی نقـاط دنیا، به یکی از مطمئن‌ترین برندهای صنعت فولاد ایران در بازارهای بین‌المللی تبدیل شود.

آنچـه در ادامه خواهید خواند مصاحبه خبرنگار روابط عمومی شـرکت با عطا الله معروفخانی مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان است.

◉ در خصوص تاریخچه شکل‌گیری شرکت فولاد هرمزگان توضیحاتی بفرمایید.

طـرح احداث مجتمع عظیم فـولاد هرمزگان از پیش از انقـلاب اسـلامی آغاز شـد، اما بنا بـه دلایلی، در آن زمـان متوقف مانـد. این طرح تا زمان شـروع طرح‌های هشـت‌گانه فولادی شـروع نشـد تا اینکه احداث آن در سـال ۱۳۷۸ در اسـتان هرمزگان در دستور کار گرفت و مراحـل اجرایی بزرگ‌ترین پروژه وزارت صنایع و معادن وقت، شـامل خاک‌برداری، بتن‌ریزی، ساخت اسکله‌های عظیم فولادی با استفاده از هزاران تن مصالح و تجهیزات موردنیاز دیگر، در سال ۱۳۸۵ به‌عنوان یکی از طرح‌های هشـت‌گانه (که بعدها با بهره‌بـرداری از فولاد هرمزگان، به‌عنوان طرح‌های هفت‌گانه از آن یاد می‌شود) آغاز شد.

در بـدو امر به‌منظـور اطمینان یافتـن از تأمین مواد اولیـه، واحـد احیـا مسـتقیم (کارخانه آهن‌سـازی) با ظرفیـت سـالانه یک‌میلیـون و ۶۵۰ هـزار تـن آهـن اسـفنجی بـا دو مـدول طی ۳۲ مـاه احداث شـد. این واحـد در مهرمـاه ۱۳۸۷ وارد فاز راه‌اندازی سـرد شـد و در اسـفندماه همان سـال به‌صورت رسـمی به تولید رسید.

در ادامـه، در سـال ۱۳۸۹ واحـد فولادسـازی ایـن شـرکت وارد فاز تسـت گرم شـد و در مردادماه همان سـال نخسـتین ذوب کوره قوس الکتریکی انجام گرفت و در ۲۶ فروردین‌ماه سـال ۱۳۹۰ اولین تختال آزمایشی شرکت فولاد هرمزگان به تولید رسید.

◉ فولاد هرمزگان چه محصولاتی را تولید می‌کند و چه توانایی‌هایی دارد؟

شـرکت فولاد هرمزگان در حال حاضر، دارای ظرفیت اسـمی یک‌میلیـون و ۵۰۰ هزار تن تختال (اسـلب) به ضخامـت ۲۰۰ و ۲۵۰ میلی‌متر، عـرض ۹۰۰ تا ۲ هزار

میلی‌متـر و طـول ۶ تا ۱۲ متر اسـت. عـلاوه بر این، در کنار واحد فولادسـازی فولاد هرمزگان، تولید محصولات میانی از قبیل یک‌میلیون و ۶۵۰ هزار تن آهن اسفنجی در سال، ۹۰ هزار تن آهک در سال، ۷ هزار و ۵۰۰ نرمال مترمکعب اکسیژن بر ساعت، ۱۸ هزار نرمال مترمکعب بر ساعت نیتروژن و ۱۲۰ نرمال مترمکعب بر ساعت آرگون صورت می‌گیرد.

تختال تولیدی در شرکت فولاد هرمزگان عمدتاکربنی و بـرای تولیـد ورق فولادی به‌صورت نورد گرم و سـرد است که در خطوط نورد گرم، برای کاربردهایی همچون پروفیل‌سـازی، لوله‌های آب، نفت و مخازن تحت‌فشـار و قطعات سـنگین فولادی مورد اسـتفاده قرار می‌گیرد. ورق‌های نورد سرد ساخته‌شده از تختال فولاد هرمزگان نیـز برای سـاخت ورق بدنه خودرو، بدنـه لوازم‌خانگی ازجملـه یخچال، بخـاری و همچنیـن کاربردهای ویژه مانند ورق‌های قلع‌اندود و گالوانیزه به کار می‌رود.

◉ این شرکت چه سالی به فولاد مبارکه پیوست؟ پیوسـتن این شرکت به فولاد مبارکه چه مزایای به همراه داشته است؟

فولاد هرمزگان در مردادماه سـال ۱۳۹۰ به شـرکت فولاد مبارکه پیوسـت. در ادامه نیز با بهره‌برداری از این کارخانه فولادی، به‌نوعی مسیر صنعت فولاد در کشور با به‌کارگیری تکنولوژی پیشـرفته فولادسازی تغییر یافت. از مزایای بارز پیوسـتن فولاد هرمزگان به فولاد مبارکه این بود که اشـتغال پایدار برای کارکنان این شـرکت و خانواده‌های آن‌ها ایجاد شـد؛ ضمن اینکه با حمایت‌های فولاد مبارکه در سـال‌های بعد، چه از طریق تأمین مواد اولیـه و چه اجرای طرح‌های توسـعه‌ای، فولاد هرمزگان بـه یکی از تولیدکنندگان سـرآمد صنعت فولاد کشـور تبدیل شد.

◉ اهم دستاوردهای فولاد هرمزگان در حوزه‌های مختلـف مانند تولید، فروش، درآمد و سـودآوری و... به‌ویژه در یکی‌دو سال گذشته چه بوده است؟

در یکی‌دو سـال گذشته فولاد هرمزگان هم در زمینه تولید، هم در زمینه فروش و هم سودآوری دستاوردهای قابل‌توجهی داشـته است. در سال گذشته توانستیم پنج رکورد تولید ماهیانه ثبت کنیم و این رکوردشـکنی‌ها با وجود محدودیت‌های انرژی برق و گاز به دست آمد.

این رکوردشـکنی‌ها در سـال جاری نیـز ادامه یافت؛ به‌طوری‌که امسال برای نخستین بار میزان تولید ماهیانه شرکت از ۱۵۰ هزار تن گذشت و فولاد هرمزگان عملا به بالاترین رکورد ریخته‌گری تختال در کشور دست یافت.

سال جاری نیز در اردیبهشت‌ماه رکوردشکنی کردیم و از شـهریور تا آذر یعنی طی چهار ماه پیاپی، رکوردهایی در میزان تولید ثبت کردیم که بالاترین رکورد در آذرماه به میزان ۱۲۵ هزار و ۶۲۲ تن به دست آمد.

در بحـث فروش نیز سـال گذشـته موفـق به فروش ۸۲۲هـزار تـن محصول در بازار داخلـی و ۶۱۰ هزار تن در بازار صادراتی شدیم.

در سال جاری نیز علی‌رغم وضعیت نابسامان بازارهای بین‌المللی و کاهش شـدید قیمت‌ها در بازارهای داخلی و صادراتـی توانسـتیم ۴۹۶ هزار تن محصـول در بازار داخلـی و ۳۴۸ هزار تـن در بازارهای صادراتی به فروش برسانیم.

یکی از نقاط قوت فولاد هرمزگان در چند سـال اخیر میزان سـودآوری این شرکت بوده است؛ به‌طوری‌که در سـال ۱۳۹۹ توانسـتیم ۵۱ هزار میلیارد ریال و در سال ۱۴۰۰ بیش از ۸۰ هزار میلیارد ریال سـود خالص کسب کنیم. نکته قابل‌توجه در مورد سـودآوری سـال گذشته این اسـت که در این سـال به‌اندازه کل سـال‌های قبل سـودآوری داشتیم و این مهم به همت همه همکاران در بخش تولید و فروش رقم خورده است.

فـولاد هرمـزگان در یـازده سـال گذشـته همـواره افتخارآفرین بوده و توانسـته در جشـنواره‌های گوناگون تندیس‌هـا و لـوح تقدیرهای متعددی را از آن خود کند. کسب چندین جایزه تعالی سازمانی و لوح تقدیر جشنواره حاتم، قرار گرفتن در بین ۱۰۰ شرکت برتر ایران در چند سـال اخیر و تولید محصـولات دارای ارزش‌افزوده و... ازجمله این موارد بوده است.

◉ در زمینـه طرح‌های توسـعه‌ای چـه اقداماتی انجام داده‌اید؟

از دیگر دسـتاوردهای فولاد هرمزگان در یکی‌دو سال اخیـر، آغاز طرح‌های توسـعه‌ای عظیم در این شـرکت بوده اسـت. همان‌طور که مسـتحضرید، توسـعه سنگ بنای اقتصاد محسـوب می‌شـود؛ ازاین‌رو برای پیشرفت اقتصـادی، خلق ثروت و ایجاد اشـتغال مسـیری به‌جز توسعه فعالیت‌ها وجود ندارد.

صنعت فولاد کشـور یکی از پیشران‌های توسعه کشور به شـمار می‌آیـد. هرچه صنعت فـولاد به‌عنوان صنعت مادر بیشـتر توسـعه یابد، صنایع جنبی و پایین‌دسـتی نیـز با اطمینـان از تأمین به‌موقع مـواد اولیه خود رونق بیشـتری خواهند داشـت و به این ترتیب، شاهد توسعه بیشـتری در کشـور خواهیـم بـود. با توجه بـه کم‌آبی گسـترده در کشـور، یکی از مناطقی که می‌تواند هدف توسعه قرار گیرد، سواحل جنوبی به‌ویژه استان هرمزگان خواهند بود.

فـولاد هرمـزگان در سـال ۱۴۰۰ و ۱۰ سـال پس از افتتـاح، عملیات اجرایی چهار طرح بزرگ توسـعه‌ای به ارزش تقریبـی ۱۰ هزار میلیـارد تومان را آغاز کرد. این شـرکت با توجه به پتانسـیل‌های متعدد و موقعیت ویژه خود، کلنگ‌زنی این طرح‌ها را آغاز کرده است.

عـلاوه بر ایـن، پروژه‌هـای متعدد دیگری در دسـت اقـدام داریم کـه برخی از آن‌ها درون سـازمان و برخی دیگر با مشـارکت دیگر شرکت‌ها اجرا می‌شوند. ازجمله مهم‌تریـن پروژه‌های درون‌سـازمانی می‌توان به افزایش ظرفیت تولیـد کوره‌های قوس الکتریکی از طریق نصب Lance Sidewall، احـداث تصفیه‌خانه پسـاب‌های صنعتـی، افزایـش ظرفیت سـیلوهای آهن اسـفنجی، احـداث واحد تولیـد گازهای صنعتـی و احداث مدول سوم واحد آهن‌سازی اشاره کرد که خوشبختانه برخی از آن‌ها از پیشرفت قابل‌ملاحظه‌ای برخوردارند و در آستانه افتتاح قرار دارند.

پروژه‌هـای دیگر نیز مطابق با برنامه پیش می‌روند. در همین حال طرح نوسـازی، ارتقـای تصفیه‌خانه و انتقال پسـاب تصفیه‌شـده شـهر بندرعباس بـه صنایع غرب اسـتان با شرکت تأمین و توسعه زیرساخت خلیج‌فارس، احداث واحد تولید آهک کلسـینه در شـرکت سـنگ و فـولاد هرمـزگان و احـداث مـگا مدول آهن‌سـازی به ظرفیت یک‌میلیون و ۷۲۰ هزار تن در شـرکت سـتاره سـیمین هرمـز به‌صـورت مشـارکتی در حـال انجام است.

◉ در حـوزه مسـئولیت‌های اجتماعـی چـه دستاوردهایی داشته‌اید؟

در اسـتان هرمزگان شرکت فولاد هرمزگان را به‌عنوان یـک بنگاه مسـئولیت‌پذیر اجتماعی معرفی می‌کنند. از زمان تغییر مدیریت در ابتدای سـال گذشـته، توجه به مسـئولیت‌های اجتماعی دوچندان شـده و همین روند تا امروز ادامه داشـته است، زیرا بخشی از مسئولیت‌های بنگاه‌های بزرگ اقتصادی در قبال جامعه و مردم تعریف می‌شود و ازاین‌رو، اقدامات متعددی در این زمینه صورت داده‌ایم.

فولاد هرمـزگان عمل به مسـئولیت‌های اجتماعی را حـق مردم اسـتان و یکی از وظایـف ذاتی خود می‌داند؛ بنابرایـن در بسـیاری از حوزه‌هـا، ازجملـه حوزه‌های ورزشـی، فرهنگی، کمک‌های انسان‌دوسـتانه، پزشکی، محیط‌زیسـت و... وارد شده است. به‌طور مثال، حضور ده‌هـا تیـم حرفه‌ای و کارگری فـولاد هرمزگان در همه رده‌های سنی و کسـب عناوین قهرمانی متعدد استانی، کشوری و بین‌المللی توسط تیم‌های این شرکت، گواهی بر عمل به مسـئولیت‌های اجتماعی شرکت به‌ویژه ایجاد نشـاط اجتماعی از طریق ورزش و کشـف استعدادهای درخشان استانی در این زمینه و حرکت در مسیر درست است.

یکـی از مهم‌تریـن مسـئولیت‌های اجتماعـی فولاد هرمزگان در دوران کرونا به منصه ظهور رسـید و ارسال اکسیژن مایع به بیمارستان‌های شهر بندرعباس و ارسال نیتروژن مایع به دانشگاه علوم پزشکی ازجمله مهم‌ترین اقدامـات ایـن دوره بود. عـلاوه بر این، تهیه بسـته‌ها و اقـلام بهداشـتی در دوران کرونا همچون تهیه ماسـک، دسـتکش و ونتیلاتور و تهیه و اهدای ۱۰ دستگاه دیالیز به بیمارسـتان شهید محمدی بندرعباس جهت مداوای بیمـاران از دیگر اقداماتی بود که فولاد هرمزگان در این دوره انجام داد.

از دیگر اقدامات فولاد هرمزگان در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی، حمایت از نیازمندان و اقشـار مستضعف بوده که در قالب کمک به اقشـار نیازمند در شهرسـتان‌های اسـتان و نیز برطرف کردن مشکلات مراکز خیریه انجام گرفته است.

همچنین فولاد هرمزگان در طرح اکرام ایتام و محسنین مشـارکت کرده و ۱۰ هزار کودک یتیم و غیریتیم تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) استان هرمزگان را تحت پوشـش قرار داده؛ ضمن اینکه در جشـن گلریزان برای آزادسـازی زندانیان شهرسـتان‌های استان شرکت کرده است.

◉ چه استراتژی را برای آینده فولاد هرمزگان در نظر گرفته‌اید؟

تبدیل شـدن به یکـی از قطب‌های تولیـد و صادرات فـولاد ایران، تولید محصـولات دارای ارزش‌افزوده بالا و اجرای طرح‌های توسـعه‌ای بـرای تکمیل زنجیره تولید ازجملـه هدف‌گذاری‌هـای فـولاد هرمزگان اسـت. در این راسـتا افزایش ظرفیت فولادسـازی از ۱.۵ میلیون تـن به ۳.۲ میلیون تن را در دسـتور کار قـرار داده‌ایم و در ادامـه قصـد داریم واحـد نورد گرم را نیـز راه‌اندازی کنیم.

تبدیـل شـدن بـه یکـی از قطب‌های اصلـی تولید و صـادرات فولاد در کشـور بـا تولید محصـولات دارای ارزش‌افـزوده از دیگـر اهداف کلان ماسـت. همچنین با توجـه به صادرات محصول فـولاد هرمزگان به بازارهای صادراتـی، قصـد داریم به یکـی از معتبرترین برندهای صنعـت فـولاد ایـران در بازارهـای بین‌المللـی تبدیل شویم.

خبر

شناسایی ۱۴ نقطه امیدبخش معدنی در گناباد

رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت گناباد گفت: ۱۴ نقطه امیدبخش جهت اکتشاف و استخراج مواد معدنی در این شهرستان شناسایی شده است.

هادی ایزدی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: این نقاط امید بخش معدنی بیشتر در زمینه‌های مس، سرب، آهن، منگنز و غیره هستند که مطالعات آن طی سال‌های گذشته در شهرستان گناباد صورت گرفته و یا در دست انجام است.

وی ادامه داد: یکی از نتایج مهم مطالعات در نقاط امید بخش معدنی در گناباد آغاز عملیات اکتشافهای معدنی توسط شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران از ۲ هفته گذشته در حوالی روستای «نجم‌آباد» این شهرستان است.

رئیس اداره صعت و معدن و تجارت گناباد گفت: بیشتر معادن این شهرستان از نوع کانی غیر فلزی هستند و با توجه به اینکه معادن گناباد ظرفیت استخراج کانی‌های فلزی را دارد و ارزش اقتصادی معادن فلزی زیاد است، برای رونق چرخه معادن این شهرستان به دنبال اکتشاف معادن فلزی از جمله مس، سرب، آهن، منگنز و امثال آن هستیم.

وی بیان کرد: از مجموع ۵۱۰ هزار تن استخراج سالیانه معادن گناباد، ۵۵ درصد آن در شهرستان فرآوری و بقیه مواد به صورت خام، برای فرآوری به شهرهای دیگر فرستاده می‌شود.

ایزدی کمبود واحدهای فرآوری را از مشکلات مهم در بخش معدن گناباد برشمرد و گفت: با افزایش این سری واحدها خام فروشی به میزان قابل توجهی کاهش می‌یابد.

وی ادامه داد: اداره صنعت و معدن و تجارت با پرداخت تسهیلات از واحدهای متقاضی سرمایه‌گذاری در زمینه فرآوری مواد معدنی حمایت می‌کند.

رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت گناباد اظهارکرد: مقادیر زیادی مواد معدنی و ۲۵۰ هزار تن خاک و سنگ، سالانه در شهرستان گناباد استخراج می‌شود که برخی از این مواد به خصوص «کائولن» به دلیل نبود صنایع فرآوری به صورت خام برای مصارف واحدهای تولیدی به دیگر نقاط کشور ارسال می‌شود.

وی افزود: تولید کائولن از جمله قابلیت‌های خاص گناباد به شمار می‌رود و واحدهای استخراج کائولن در گناباد ملزم به راه‌اندازی واحد فرآوری این مواد شده‌اند و با راه‌اندازی واحد تولید کاشی در این شهرستان در آینده نزدیک، سالانه ۸۰ تا ۱۰۰ هزار تن کائولن، معادل ۷۰ درصد تولید شهرستان در این واحد مصرف می‌شود.

رضا نصیری، فرماندار گناباد هم پیش از این در گفت‌وگو با ایرنا از تخصیص ۲۰۰ میلیارد ریال برای انجام عملیات اکتشاف و استخراج مس و طلا در این شهرستان توسط دولت سیزدهم خبر داده بود.

رضا نصیری با بیان اینکه بعد از اکتشاف مس و طلا، بهره‌برداری از معدن در این منطقه آغاز می‌شود، بیان کرد: این مسئله تحول اقتصادی در منطقه را موجب خواهد شد و علاوه بر مسائل بانکی و مالیاتی بخشی از سود فعالیتهای معدنی این بخش به شهرستان گناباد اختصاص می‌یابد.

۱۷۲ واحد صنعتی در زیربخش‌های صنایع کانی فلزی و غیرفلزی، صنایع غذایی، شیمیایی و سلولزی در بخش صنعت گناباد فعالیت دارند که برای راه‌اندازی آنها هزار و ۲۷۳ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری شده و برای سه هزار و ۲۸۴ نفر به طور مستقیم و ۲ برابر این تعداد به طور غیر مستقیم اشتغال ایجاد کرده‌اند.

سه شهرک و ناحیه صنعتی نیز با ۴۴۷ هکتار زمین و ۵۴ واحد فعال و ۱۱ سردخانه و انبار و سیلو در شهرستان گناباد فعال است.

مرکز شهرستان گناباد در فاصله ۲۸۷ کیلومتری جنوب مشهد واقع است.

۵ برنامه اصلی خراسان رضوی برای رسیدن به رشد اقتصادی

رشد ظرفیت استخراج معادن در گام سوم

گروه معدن

خراسان رضوی برای رسیدن به رشد ۷.۲درصدی، از ابتدای سال ۱۴۰۱ پنج برنامه اصلی را سرلوحه کار خود قرار داده است تا بتواند به پیشرفت لازم در بخش‌های صنعت و معدن، علم و فناوری، سرمایه‌گذاری و تسهیل فضای کسب و کار دست یابد. به گزارش ایرنا، رشد اقتصادی یکی از مولفه‌ها و شاخص‌های هدف در سطح کلان اقتصادی است که به همراه دیگر شاخص‌های اقتصادی در تمامی برنامه‌های میان مدت پنج ساله توسعه کشور هدفگذاری شده و احکام و تکالیف قانونی مرتبط و سیاست‌ها و راهکارهای لازم برای دستیابی به نرخ رشد اقتصادی نیز تعیین و ابلاغ می‌شود. شاخص‌های رشد اقتصادی نیز شامل نرخ بیکاری، بهره‌وری کل عوامل تولید، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، هزینه‌های مصرفی، صادرات غیرنفتی کالا و خدمات، نقدینگی و نرخ تورم است که برای رسیدن به نقطه مطلوب در هریک از این شاخص‌ها اقداماتی برنامه‌ریزی و عملیاتی شده است. نمود کلی شاخص‌های مزبور را می‌توان در توسعه شرکت‌ها و فعالیتهای دانش‌بنیان، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، افزایش صدور مجوزهای بهره‌برداری و رشد ظرفیت استخراج معادن، تسهیل فضای کسب و کار و احیای واحدهای راکد، دیپلماسی اقتصادی با ایجاد بازارهای جدید صادراتی و تکیه بر ترانزیت کالا جست‌وجو کرد. این اقدامات در چهارچوب برنامه کشوری دولت سیزدهم برای سال ۱۴۰۱ طراحی شده که به موازات آن در خراسان رضوی نیز برنامه‌ریزی ویژه‌ای در قالب قرارگاه اقتصادی برای تحقق این امر انجام شده است. در این راستا نخستین اقدام انجام شده دولت سیزدهم، تعیین نقش استان‌های کشور در تحقق رشد اقتصادی بود که با برگزاری نشست‌های متعدد در سازمان برنامه و بودجه، با همراهی و همکاری مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی هر استان بر حسب بخش‌های چهارگانه عمده اقتصادی (کشاورزی، صنعت، معدن و خدمات) مشخص و ابلاغ شد.

▣ رشد ۷ درصدی اقتصاد نیازمند منابع مالی

رضا جمشیدی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان رضوی به ایرنا گفت: میزان رشد اقتصادی این استان برای سال ۱۴۰۱ معادل ۷.۲ درصد مشخص و با احتساب آن، رشد بخش‌های کشاورزی، شکار، جنگل‌داری و ماهیگیری ۴.۴ درصد، بخش معدن ۱۲.۴ درصد، بخش صنعت و انرژی و ساختمان ۵.۲ درصد و رشد بخش خدمات برابر با ۸.۲ درصد پیش‌بینی شده است. وی افزود: بر اساس بررسی‌های کارشناسی به منظور تحقق رشد اقتصادی ۷.۲ درصدی در استان حدود ۲۲۴ هزار میلیارد تومان منابع مالی و سرمایه‌ای مورد نیاز است که این میزان منابع مالی و سرمایه‌ای از طریق بودجه عمومی دولت، تسهیلات بانکی، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، منابع داخلی شرکت‌های دولتی، منابع شهرداری‌ها، صندوق توسعه ملی، بنیادها و نهادهای عمومی غیردولتی، اوراق مشارکت و سرمایه‌گذاری خارجی تامین خواهد شد.

▣ جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی، گام دوم

به گفته یعقوبعلی نظری، استاندار خراسان رضوی از ابتدای امسال تا پایان آذرماه ۷۱ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش صنعت، معدن، گردشگری و کشاورزی استان محقق شده است. ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در خراسان رضوی با توجه به شرایط مرزی آن با کشورهای آسیای میانه و همچنین ذخایر معدنی قابل توجه و برخی قابلیت‌ها و مزیت‌های منطقه‌ای متنوع و چشمگیر است و قابلیت جذب سرمایه‌گذاران بسیاری را دارد.

برخورداری از ذخایر معدنی سنگ‌آهن، کرومیت و سیلیس؛ روزهای زیاد آفتابی، وجود مضجع شریف ثامن‌الحجج علی‌بن‌موسی الرضا (ع) و دیگر جاذبه‌های تاریخی و طبیعی از مهم‌ترین ظرفیتهای جذب سرمایه‌گذار به این استان است، در این راستا تاکنون ۱۰۴ فرصت سرمایه‌گذاری در خراسان رضوی برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی شناسایی شده که تنوع مطلوبی دارد. رضا خواجه نائینی، مدیرکل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی با اشاره به آخرین وضعیت جذب سرمایه‌گذار خارجی در استان گفت: تا پایان آذرماه امسال ۴۲ طرح سرمایه‌گذاری خارجی با مبلغ ۱۴۳ میلیون دلار در استان جذب شده که در صورت تصویب طرح‌های دیگر، که برای هیات‌های سرمایه‌گذاری خارجی ارسال شده است، رقم سرمایه‌گذاری خارجی استان به عدد ۳۲۴ میلیون دلار خواهد رسید.

وی افزود: در سال ۱۳۸۹ نخستین مرکز سرمایه‌گذاری در استان خراسان رضوی ایجاد شد و اکنون ۲۲ نماینده دستگاه اجرایی در آن عضو هستند در حالی که این ساختار در دیگر استان‌های کشور هنوز شکل نگرفته است. وی بیان کرد: به طور میانگین ۲۰ مورد از خدمات توسط این پنجره در اختیار سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد و در سال گذشته ۹۲ طرح در این فرآیند مصوب شد که در ۶ ماه نخست امسال این تعداد ۵۶ طرح بوده است. وی با اشاره به افزایش پرداخت تسهیلات به سرمایه‌گذاران داخلی در بخش تولید گفت: با وجود همه محدودیتها، تا پایان ۹ ماهه امسال تسهیلات بانکی «بیش از یک میلیارد تومان» به هفت هزار و ۵۰۰ واحد تولیدی در استان به میزان ۳۷ هزار میلیارد تومان پرداخت شده است. مدیرکل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی اضافه کرد: این استان نیاز به یک اطلس سرمایه‌گذاری دارد که در این راستا شناسایی و بازطراحی ۲۲ فرصت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف صنعت و معدن، گردشگری، حمل‌ونقل، خدماتی و درمانی، کشاورزی، انرژی و زیرساختی در دست تهیه و لازم است دستگاه‌های مختلف، با توجه به اولویت‌ها و نیازهای محیط‌زیستی و دستگاهی در این امر مشارکت داشته باشند.

آخرین آمار متقن ارائه شده از سوی اداره‌کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی در خصوص سرمایه‌گذاری بخش صنعت و معدن مربوط به پایان آبان‌ماه امسال است و این دستگاه اجرایی آمار جدید مربوط به ۹ ماهه امسال را ارائه نداده است. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی در این‌باره به ایرنا گفت: هم‌اکنون ۵ هزار و ۵۳۰ طرح صنعتی با سرمایه‌گذاری هزار و ۷۱۱ میلیارد و ۸۴۸ میلیون ریال با اشتغالزایی برای ۱۵۹هزار و ۷ نفر در استان درحال اجرا است. امیررضا رجبی، طرح‌های شاخص صنعتی درحال اجرای استان را شامل تولید سیم و مفتول سیمی(بینالود)، ورق نورد گرم فولاد آلیاژی(فریمان)، کک نفتی خام (فریمان)، اسید فسفریک (سرخس)، انواع کک قیردار(فریمان)، آهن‌اسفنجی خام (سبزوار)، کنسانتره کرومیت (تربت حیدریه)، اند گرافیتی حفاظت گانـدی (فریمان)، الکترود گرافیتی پیش پخته شده کوره قوس الکترونیکی(فریمان) و کک نفتی کلسینه شده (فریمان) دانست. وی بیان کرد: در هشت ماهه امسال ۲۱۶ فقره پروانه بهره‌برداری در حوزه صنعت، ۳۴ فقره پروانه بهره‌برداری در حوزه معدن، ۳ هزار و ۵۲۱ فقره پروانه کسب در حوزه صنوف تولیدی، ۳ هزار و ۶۵۳ فقره پروانه در حوزه صنوف خدماتی، ۲ هزار و ۵۳۲ فقره پروانه در حوزه صنوف خدمات فنی و ۱۰ هزار و ۱۵۱ فقره پروانه در حوزه صنوف توزیعی خراسان رضوی صادر شده است.

▣ رشد ظرفیت استخراج معادن، گام سوم

رویکرد موثر دولت سیزدهم موجب شده است تا با وجود مشکلات اقتصادی و خطراتی که برای سرمایه‌گذاری وجود دارد، میزان تولیدات معدنی در خراسان رضوی رشد مطلوبی را تجربه کرده و بخش عمده‌ای از معادن راکد استان تعیین تکلیف شوند. خراسان رضوی، استانی معدن‌خیز است و معادن جزو مزیتهای سرمایه‌گذاری در این منطقه به شمار می‌رود، سنگ‌آهن با ۵۹ معدن، آهک و آلوویوم آهکی با ۴۴ معدن، سنگ تزئینی و نما با ۲۴۳ معدن، کرومیت با ۷۱ معدن، مس با ۵۲ معدن، گچ با ۵۱ معدن، طلا با ۸ معدن، منگنز با ۳۶ معدن و سیلیس با ۲۷ معدن جزو مهم‌ترین معادن استان هستند که ذخیره قطعی برخی از آنها به بیش از یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن می‌رسد. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی با اشاره به شرایط فعلی حوزه معدنی استان گفت: تعداد پروانه‌های اکتشاف معتبر در استان ۲۲۴ فقره، گواهی کشف معتبر ۶۷فقره با ذخیره ۴۴ میلیون تن و هزینه عملیات ۱۹۹ میلیارد و ۸۵۲میلیون ریال است و شمار پروانه‌های بهره‌برداری معتبر در حوزه معدن استان شامل هزار و ۱۶ فقره با ذخیره ۲.۸۸ میلیارد تن و استخراج اسمی ۵۶میلیون تن، سرمایه‌گذاری ۳۰ هزار و ۳۶۹ میلیارد ریالی و اشتغالزایی برای ۱۱ هزار و ۴۸۰ نفر است. رجبی ادامه داد: تعداد کل معادن راکد در خراسان رضوی ۴۸۳ فقره است که از این تعداد در ۸ ماهه امسال ۲۵ معدن راه‌اندازی شده، ۹۰ معدن در مسیر مزایده قرار گرفته و ۱۵۰ معدن راکد در نشست‌های فعال‌سازی و راه‌اندازی (اخطار ماده ۲۰) و ارسال نامه اخطار قرار گرفته است، که در مجموع از ۴۸۳ فقره معدن راکد خراسان رضوی ۲۶۵ معدن تعیین‌تکلیف شده است. وی گفت: صادرات کالا در این استان در آذرماه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳ درصد افزایش داشته است که نشان از بهبود وضعیت صادرات دارد، در این مدت ۲۱۴ هزار تن کالا به ارزش ۲۰۶ میلیون دلار از استان خراسان رضوی صادر شده، در حالی که میزان صادرات کالا در آذرماه پارسال ۱۹۲ هزار تن به ارزش ۱۴۹ میلیون دلار بوده است. وی بیان کرد: در آذرماه امسال میزان واردات کالا به خراسان رضوی ۲۲ هزار تن به ارزش ۵۷ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با آذرماه سال گذشته که ۲۰هزار تن به ارزش ۵۵ میلیون دلار بوده، در وزن ۷ درصد و در ارزش چهار درصد افزایش یافته است. رجبی اظهار کرد: با توجه به مقایسه ارقام صادرات و واردات کالا، تراز بازرگانی خارجی گمرک خراسان رضوی در آذرماه سال ۱۴۰۱ مثبت و معادل ۹۲ میلیون دلار بوده است. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی حجم تجارت استان در ۹ ماهه امسال را یک میلیون و ۷۹۹ هزار تن به ارزش هزار و ۵۰۰میلیون دلار ذکر و بیان کرد: این در حالی است که حجم تجارت استان در ۹ ماهه مشابه سال گذشته ۲میلیون و ۱۵۴ هزار تن به ارزش هزار و ۴۴۱ میلیون دلار بوده است. وی تغییر حاکمیت افغانستان طی یکسال اخیر را دلیل اصلی کاهش حجم تجارت خراسان رضوی در ۹ ماهه امسال دانست و گفت: با توجه به تغییر حاکمیت در افغانستان طی سال گذشته، بخشی از صادرات استان به آن کشور با کاهش مواجه شد، اما با رایزنی‌های انجام گرفته هم‌اکنون صادرات و واردات بین ۲ کشور در عمده حوزه‌های کالایی مناسب بوده و تراز تجاری با آن کشور مثبت است. رجبی خاطرنشان کرد: با کاهش صادرات به افغانستان در ماه‌های گذشته، تجار و فعالان اقتصادی استان بلافاصله بازارهای هدف جدیدی مانند تاجیکستان، روسیه، سوریه، قطر و عمان را ایجاد کردند، از سوی دیگر رویکرد صادراتی این استان به کشور افغانستان با افزایش صادرات ماشین‌آلات و خطوط تولید و همچنین صدور خدمات فنی و مهندسی تغییر کرده است. وی ادامه داد: از ابتدای شهریور پارسال تاکنون ۶۷ هدف (تارگت) معدنی در ۹ پهنه اکتشافی استان شناسایی شده که عمده آنها مربوط به جنوب استان است، انجام عملیات در برخی از پهنه‌های اکتشافی به شرکت صنعتی و معدنی چادرملو واگذار شده است تا برخی از پهنه‌های معدنی که از مطالعه آنها چندین سال گذشته است، دوباره با استفاده از فناوری‌های نوین مورد مطالعه قرار گیرند. ابوالفضل چمندی، معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان رضوی نیز در این باره گفت: ارزش منابع موجود در سنگان از توابع شهرستان خواف ۳۰ هزار میلیارد تومان است که با توسعه بیشتر پیش‌بینی می‌شود به ۵۰ هزار میلیارد تومان افزایش یابد. وی افزود: در تلاش هستیم دفاتر حساب شرکت‌های صنایع معدنی (سنگ‌آهن و فرآوری آن) در سنگان به استان بازگردانده شود، برخی دفاتر حساب شرکت‌ها و درآمدهای ناشی از فعالیت آنها در منطقه سنگان به خارج از استان می‌رود، لذا تلاش می‌شود که بتوان این دفاتر را به استان بازگرداند که در صورت تحقق، از این محل ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان منابع جدید برای استان تعریف خواهد شد.

▣ تسهیل فضای کسب‌وکار، گام چهارم

خراسان رضوی در تابستان ۱۴۰۱ در پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران با کسب نمره شاخص ۵.۹۱رتبه بیست و یکم را بین استان‌های کشور گرفت. در این دوره با وجود رشد ۲.۹۱ درصدی شاخص استان نسبت به فصل گذشته ۵ پله تنزل کرده بود. نگاهی به شاخص‌های اقتصادی استان تا پایان تابستان امسال نشان می‌دهد که شرایط رو به بهبودی است، همان‌طور که براساس اعلام مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری فصلی استان در تابستان امسال ۷.۲ درصد گزارش شده که نرخ بیکاری مردان ۵.۲ درصد و نرخ بیکاری زنان ۷.۲ درصد بوده است. براساس اعلام مرکز آمار ایران، نرخ مشارکت اقتصادی در خراسان رضوی در تابستان امسال ۴۲.۴ درصد بوده که این نرخ برای مردان ۷۲.۵ درصد و برای زنان ۱۲.۳ درصد گزارش شده است. آمارهای مزبور نشان می‌دهد که شرایط اقتصادی استان روند مطلوبی را آغاز کرده که بخش عمده‌ای از آن مرهون تسهیل فضای کسب و کار است که یکی از آنها تلاش‌ها برای احیای واحدهای راکد تولیدی است. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: کل واحدهای تولیدی راکد شناسایی شده استان ۳۷۳ واحد است که در پایان ۸ ماهه امسال ۱۷۱ واحد صنعتی راکد در استان تعیین تکلیف شده، به طوری که ۵۶ واحد به چرخه تولید بازگشته، ۳۸ واحد برنامه‌ریزی برای تولید ایجاد کرده و پروانه بهره‌برداری ۷۷ واحد نیز ابطال شده است. رجبی اضافه کرد: طبق پایش انجام گرفته، بررسی و رفع موانع تولید در دولت سیزدهم طی امسال تا پایان شهریورماه در قالب افزایش ظرفیت تولید یا احیای واحدهای راکد منجر به حفظ ۱۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری و ۱۱ هزار و ۶۵۰ نفر شغل در واحدهای صنعتی، کشاورزی، معدنی و خدماتی استان شده است. محمدامین بابایی، مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خراسان رضوی نیز در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به ایجاد شغل در استان گفت: هم اکنون شغل ۷۳ هزار و ۳۱ نفر از خراسان رضوی در سامانه رصد اشتغال کشور ثبت شده است که از این تعداد حدود ۳۰ هزار نفر- اشتغال تسهیلات محور بوده است اما باقی آن تولید محور یا خدمات محور است، در حالی که ماهیت سامانه رصد اشتغال تسهیلات محور است.

وی اظهارکرد: رویکرد این وزارتخانه مبنی بر تسهیل صدور مجوزها، شامل حال مراکز کاریابی نیز می‌شود، به طوری که امکان صدور مجوز برای هر مرکزی که شرایط لازم را داشته باشد و بتواند به امر کاریابی کمک کند، وجود دارد. وی ادامه داد: با توجه به رویکرد وزارتخانه در دولت سیزدهم، توسعه مراکز مشاوره کارآفرینی از طریق تسهیل صدور مجوزها در دستورکار قرار گرفت که در این راستا مجوز مرکز مشاوره کارآفرینی در صورت تکمیل بودن مدارک آنها ظرف ۳ روز صادر می‌شود، هم اینک ۸۲ مرکز مشاوره کارآفرینی و کسب و کار در استان فعال است که از این تعداد ۳۰ مرکز شتاب‌دهنده هستند و ۳۰ مرکز مجوز ارائه خدمات در فضای کار اشتراکی را از اداره کار دریافت کرده‌اند.

▣ دیپلماسی اقتصادی، گام پنجم

گام مهمی که دولت سیزدهم برداشت، اتخاذ دیپلماسی و رویکرد جدید سیاسی با همسایگان بر محور تقویت مراودات تجاری و کاهش محدودیت‌هایی بود که مدتها فعالان اقتصادی منطقه و خراسان رضوی را رنج می‌داد و ایجاد فرصت‌های جدید در مرزهای این استان با کشورهای همسایه، خاصه آسیای میانه، از پیامدهای آن بود. خراسان رضوی دروازه ورود کشورهای آسیای میانه به دالان ارتباطی شرق به غرب است، همسایگان ما به موقعیت ژئوپلیتیکی و راهبردی ایران واقف بوده و از فرصت دیپلماسی که دولت جمهوری اسلامی ایران، به منظور حصول راهبردی که مورد رضایت همگان باشد، بهره جستند و از این منظر افق‌های تازه‌ای در حوزه تجارت از طریق مرز به وجود آمده است. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان رضوی گفت: امسال روابط با افغانستان بهبود یافته و صادرات به کشورهای آسیای میانه توسعه پیدا کرده است به طوری که در سفر آذرماه امسال هیات اقتصادی خراسان رضوی به هرات، تفاهمنامه ۴۷ بندی در زمینه صادرات، گمرک، تولید، سرمایه‌گذاری و زیرساختها و... منعقد شد. چمندی افزود: با این که ارزش صادرات کالا از این استان طی هشت ماهه نخست امسال به افغانستان ۲۴ درصد کاهش یافته اما نسبت این کاهش در مقایسه با ابتدای سال که منفی ۴۵ درصد بود، روند نزولی داشته و وضعیت بهتر شده است، افزون بر این گوگرد از سبد ترانزیتی خراسان رضوی حذف شده که این موضوع به دلیل افزایش هزینه‌های آن بوده است. وی وضعیت تجارت خراسان رضوی با دیگر کشورهای مقصد صادراتی را مطلوب ارزیابی کرد و گفت: در هشت ماهه نخست امسال افزایش صدور کالا به تاجیکستان در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۲۲۰ درصد، به روسیه ۲۰۴ درصد، به قطر ۲۴۲ درصد و به سوریه ۹۵۹ درصد بوده است اما میزان صادرات به قرقیزستان منفی ۱۷ درصد و به ازبکستان منفی ۵۹ درصد کاهش داشته است و در مجموع وضعیت صادرات به ۱۱ کشور اول مقصد صادراتی استان روند رو به رشدی داشته است. او ادامه داد: در هشت ماهه نخست امسال ترانزیت خارجی خراسان رضوی نیز در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۵۳ درصد رشد داشته و امید است که بتوانیم کالای دیگری را جایگزین گوگرد در سبد ترانزیتی استان کنیم، سرخس، سالانه هفت میلیون تن ظرفیت جابه جایی کالا دارد اما هم اینک تنها از ۲.۵ میلیون تن این ظرفیت استفاده می‌شود و سرمایه‌گذاران خارجی زیادی در سرخس آماده سرمایه‌گذاری هستند. به گفته رجبی، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز کشورهایی که دارای رشد مثبت صادراتی در هشت ماهه امسال بودند، شامل عراق، تاجیکستان، اسپانیا، فدراسیون روسیه، هند، ترکیه، جمهوری آذربایجان، هلند، سوریه، ارمنستان و عمان می‌شوند.

▣ سخن پایانی

هنوز تا رسیدن به نقطه مطلوب پنج گام اقتصادی دولت سیزدهم در خراسان رضوی فرصت و برنامه‌های زیادی مانده، که امید است بتوان با تسهیل فضای کسب‌وکار، حمایت بیشتر از بنگاه‌های اقتصادی خصوصی و بهبود فرآیندهای صدور مجوزها به این مهم دست یافت.

روزگار معدن

فلزات

یکشنبه
۱۸ دی ۱۴۰۱
۱۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
۸ ژانویه ۲۰۲۳
سال پنجم ● شماره ۹۹۷

گل‌گهر پیشتاز در توسعه صنعت حمل‌ونقل

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

حمل‌ونقل بخش بزرگی از اقتصاد را به خود اختصاص می‌دهد. صنعت حمل‌ونقل علاوه بر اثرگذاری بالا در حوزه اقتصاد و اشتغالزایی مسیر توسعه صنایع را هم تسهیل می‌کند. بااین‌وجود سیاست‌گذاری‌های غیر راهبردی در حوزه حمل‌ونقل موجب شده که این صنعت در کشور ما با کارآمدی و بهره‌وری پایین فعالیت کند، درنتیجه شاهد فرصت سوزی بسیار و حتی در مواردی تحمیل خسارت‌های جدی به عملکرد صنایع هستیم. حمل‌ونقل سهم قابل‌توجهی در هزینه نهایی تولید محصولات معدنی و صنعتی را در بر عهده دارد. این اثرگذاری در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن به‌مراتب بیش‌تر است، چراکه این محصولات عموما حجیم و در موارد متعددی نسبت به حجم خود، ارزان هستند. بنابراین شرایط حمل و هزینه آن، تاثیر بسزایی بر عملکرد صنایع معدنی کشور دارد. بااین‌وجود صنعت حمل‌ونقل کشور در حوزه‌های مختلف ریلی، جاده‌ای و همچنین دریایی با ضعف‌های بسیاری روبرو است. ضعف‌های حوزه‌های مختلف ریلی، جاده‌ای و همچنین دریایی، مسیر توسعه صنعت حمل‌ونقل کشور را با چالش‌های جدی روبرو خواهد کرد. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که استفاده از ناوگان حمل‌ونقل ریلی تاثیری بسزا بر بهبود شرایط جابجایی در زنجیره تولید محصولات صنایع معدنی، به خود اختصاص می‌دهد. بااین‌وجود باید اعتراف کرد که ناوگان حمل ریلی کشور در طول سال‌های گذشته متناسب با ظرفیت‌های صنایع معدنی کشور، توسعه‌نیافته است. همین موضوع نیز در آینده به‌ویژه با توجه به افق‌های توسعه صنایع معدنی کشور به چالشی جدی برای فعالان این صنایع بدل خواهد شد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر با رویکرد توسعه زیرساخت‌ها و تعریف چشم‌انداز ۱۴۰۴ اقدامات متعددی را به‌منظور ارتقای حمل‌ونقل و کاهش هزینه‌های آن در دستور کار قرار داده است.

بهبود ظرفیت‌های جابه‌جایی بار

مهدی عارفی مدیر حمل‌ونقل شرکت گل گهر گفت: از این اقدامات می‌توان به تجهیز ناوگان حمل‌ونقل ریلی؛ شامل ۷۱۴ دستگاه واگن، ۱۳ دستگاه لکوموتیو، تجهیز ناوگان جاده‌ای؛ شامل ۳۰۰ دستگاه تریلر، ۱۵۰ دستگاه کامیون ده‌چرخ، ۲۴ دستگاه لودر و ۸ دستگاه بیل مکانیکی در قالب تأسیس شرکت حمل‌ونقل ترکیبی گهرترابر اشاره کرد.

به گزارش روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر وی ادامه داد: همچنین ایجاد و توسعه حمل‌ونقل پیوسته بین شرکت‌های منطقه گل‌گهر، ازجمله نوار نقاله ۷ کیلومتری تا شرکت جهان فولاد، دو کیلومتری تا شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر و احداث سنگ‌شکن در مبدأ یکی از معادن مجاور و انتقال سنگ‌آهن دانه‌بندی از طریق نوار نقاله به گل‌گهر به طول چهار کیلومتر از دیگر اقدامات شرکت گل‌گهر در حوزه توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل به شمار می‌آید.

عارفی بابیان اینکه این شرکت اقدام به ایجاد پایانه انباشت و برداشت (شانتینگ‌یارد) در منطقه گل‌گهر کرده است، گفت: باهدف توسعه زیرساخت بخش حمل ریلی و امکان دسترسی شرکت‌های منطقه به خطوط ریلی این شرایط فراهم‌شده است. وی تاکید کرد: این پروژه با ایجاد ۷۲ کیلومتر خط ریل شامل ۲۹ خط و ۶ انشعاب، به‌زودی تمامی شرکت‌های منطقه را به این شبکه وصل خواهد کرد. این شرکت همچنین باهدف ایجاد شرایط رفاهی، انسجام و ساماندهی شرکت‌های حمل‌ونقل و رانندگان اقدام به ایجاد پایانه موقت حمل جاده‌ای و شهرک حمل‌ونقل در منطقه گل‌گهر کرده است. مدیر حمل‌ونقل گل‌گهر با اشاره به سرمایه‌گذاری و ایجاد پایانه ریلی به‌صورت لوپ، گفت: این اقدام مزایایی همچون؛ قبول قطارهای اعزامی بدون محدودیت تعداد واگن برای بارگیری در پایانه ریلی جدید، سهولت در تردد و مانور قطارها و همچنین مشارکت در طرح ساخت اسکله باقابلیت پهلوگیری کشتی‌های با ظرفیت بالا، از دیگر اقدامات مهم و پروژه‌های در دست اقدام شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر برای بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل محسوب می‌شود.

در مسیر توسعه

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر بزرگ‌ترین تولیدکننده کنسانتره و گندله در کشور است. فعالیت در این مجموعه معدنی و صنعتی به‌منزله توسعه در بخش‌های مختلف صنعتی و اقتصادی کشور است. بر همین اساس نیز در طول سال‌های گذشته سرمایه قابل‌توجهی از سوی این مجموعه به توسعه اختصاص داده‌شده است. تاجاییکه گل‌گهر حرف نخست را در فرآیند توسعه می‌زند. تولید در این مجموعه امکانی برای ارزش‌افزایی و اشتغالزایی گسترده را فراهم می‌کند. تأمین زیرساخت در حوزه‌های مختلف ازجمله حمل‌ونقل، انرژی و ... بر عهده است. تأمین زیرساخت امکانی برای توسعه با حداکثر ظرفیت را برای صنایع فراهم می‌کند و درنهایت به نفع اقتصاد کشور خواهد بود. بااین‌وجود دولت در طول سال‌های گذشته در تأمین زیرساخت‌های یادشده، آن‌طور که باید موفق نبوده است. در چنین شرایطی مجموعه‌های بزرگ صنعتی وارد عمل شده‌اند تا با رفع کمبودهای موجود، بخشی از نیازهای کشور را مرتفع کنند.

سخن پایانی

توسعه صنعت حمل‌ونقل در طول سال‌های گذشته در شعار و برنامه‌ریزی موردتوجه بوده است، بااین‌وجود اقدام سازنده و شایسته‌ای برای تحقق این هدف اجرایی نشده است. البته طرح‌های توسعه‌ای متعددی در بخش‌های جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی در قالب ازهم‌گسیخته و بدون لحاظ کردن ماهیت شبکه‌ای موضوع حمل‌ونقل، به‌صورت جزیره‌ای تصویب و به‌موقع اجرا گذاشته‌شده‌اند. نبود یکپارچگی میان طرح‌های یادشده هزینه مضاعفی را به ذی‌نفعان صنعت حمل‌ونقل تحمیل می‌کند. ازجمله این ذی‌نفعان می‌توان به تولیدکنندگان و فعالان صنعتی اشاره کرد که متحمل خسارت‌های قابل‌توجهی می‌شوند. پایین بودن بهره‌وری در صنعت حمل‌ونقل بر بار مشکلات این صنعت افزوده است، بنابراین اصلاح این شرایط ضروری به نظر می‌رسد. اولویت‌بندی پروژه‌های حمل‌ونقل و تخصیص دقیق اعتبارات راهکار اساسی برای رفع کمبودهای این حوزه است. در ادامه باید تاکید کرد که با توجه به کمبودهای قابل توجه در بخش ریل، سهم عمده‌ای از جابجایی در صنایع معدنی بر عهده بخش جاده‌ای است. در چنین شرایطی از یک‌سو هزینه جابجایی به‌مراتب افزایش خواهد یافت. از سوی دیگر نیز از ایمنی جاده‌های کشور کاسته خواهد شد. در همین حال هرساله شاهد رشد چندباره قیمت حمل جاده‌ای هستیم که امکان برنامه‌ریزی را از تولیدکنندگان سلب می‌کند. بنابراین بازنگری و توسعه در این بخش ضروری به نظر می‌رسد.

واگذاری معادن کوچک کشور به شرکت‌های فولادی

مدیرعامل فولاد خوزستان از ورود این شرکت به بخش اکتشافی معدن در کشور خبر داد و گفت: برای رسیدن به افق مورد نظر، سهم ۲۵ درصدی از تولید کشور را تعریف کرده و اقدامات مؤثری مانند خرید برخی از معادن کوچک و کارهای اکتشافاتی انجام داده‌ایم.

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، امین ابراهیمی افزود: با توجه به برنامه‌هایی که در افق ۱۴۰۴ تعریف شده است، سالانه ۱۶۷ میلیون تن نیاز به سنگ آهن داریم در حالی که میزان خوراک فعلی حداکثر بین ۱۳ تا ۱۵ سال آینده را تأمین می‌کند.

وی از ورود فولاد خوزستان به بخش اکتشافی معدن در کشور خبر داد و گفت: برای رسیدن به افق مورد نظر، سهم ۲۵ درصدی از تولید کشور را تعریف کرده و اقدامات مؤثری مانند خرید برخی از معادن کوچک و کارهای اکتشافاتی انجام داده‌ایم. ابراهیمی افزود: در حوزه آباده جازموریان کار اکتشافی را حدود ۴ هزار متر مربع در یک فضای ۱۸ هزارکیلومتر مربعی شروع کردیم و توانستیم به ذخایر خوبی دست پیدا کنیم. وی به تأسیس مجموعه اکتشافی فولاد خوزستان اشاره کرد و گفت: در حوزه اکتشاف سرمایه‌گذاری خیلی مفصلی را انجام دادیم. ابراهیمی در ادامه از همکاری مشترک با ایمیدرو خبر داد و افزود: در معادن و پهنه‌هایی که ایمیدرو در اختیارمان قرار داده و در حوزه استخراج، با خرید معادن کوچک بحث تأمین خوراک را در دستور کار قرار داده و معادنی در زنجان، کردستان و استان خراسان تملک کرده و اقدامات مفصلی را در این حوزه انجام دادیم. مدیرعامل فولاد خوزستان درباره فعالیت‌های برون مرزی نیز گفت: در حوزه افغانستان و ونزوئلا با اعزام کارشناسان فعالیت‌های مطالعاتی روی سنگ آهن در حال انجام است تا در سال‌های آینده بتوانیم بحث واردات سنگ آهن را از خارج از کشور در دستور کارمان قرار دهیم.

تورم و رکود چه تأثیری بر بازار آهن دارد؟

یک کارشناس صنعت فولاد گفت: هرچند پیش‌بینی رکود اقتصادی و شدت آن دشوار است اما این نشانه‌ها باعث تشدید ریسک‌گریزی سرمایه‌گذاران از بازارهای مالی و فولاد شده است و در صورت ادامه می‌تواند باعث کاهش شدید تقاضا و رکود در بازار فولاد شود. رامین راد در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به تزلزل بازار فولاد در داخل و جهان، اظهار کرد: بررسی چشم‌انداز نرخ آهن و فولاد در بازارهای جهانی درک کاملی از فرصت‌های مختلف سرمایه‌گذاری به فعالان داخلی این صنعت ارائه می‌دهد. وی در ادامه به بررسی چالش‌های پیش رو و تحلیل بازار جهانی فولاد در سال که گذشت، پرداخت و اظهارکرد: : نرخ آهن و فولاد خام در بازارهای جهانی، همواره یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در تعیین نرخ آهن، فولاد و محصولات فولادی مانند نرخ میلگرد آجدار، نبشی و انواع ورق‌های آهنی در بازار داخلی بوده است. این کارشناس صنعت فولاد بیان کرد: در بازار غیرتورمی، میزان عرضه و تقاضا، یکی از مؤلفه‌هایی است که در نرخ هر کالایی مانند فولاد تأثیرگذار است. وی گفت: براساس آخرین آمارها، چشم‌انداز متزلزل بازار در سال ۲۰۲۲ منجر به کاهش تولید جهانی فولاد شده است. در مقابل، انجمن جهانی فولاد پس از رشد ۲.۷ درصدی سال ۲۰۲۱، پیش‌بینی کرده است که تقاضای فولاد در سال ۲۰۲۳ با رشد ۲/۲ درصدی به ۱۸۸۱ میلیون تن برسد. راد تصریح کرد: ازسرگیری مجدد محدودیت‌های کرونایی چین در نیمه دوم سال ۲۰۲۲، باعث تأثیر منفی بر جو بازار و کاهش نرخ فلزات ازجمله نرخ فولاد خواهد شد و شاید حتی خوش‌بینی به محرک‌های اقتصادی چین را هم تحت شعاع قرار دهد و اگر محدودیت‌های کرونایی در چین ادامه یابد، رشد اقتصادی چین و به‌موازات آن چشم‌انداز جهانی آهن و فولاد تیره و تارتر خواهد شد. به عقیده وی، افزایش نرخ بهره توسط بانک‌های مرکزی برای مهار تورم، اختلال در زنجیره تأمین صنایع، توقف رشد اقتصادی چین، افزایش نرخ انرژی و مواد غذایی به دلیل جنگ اوکراین از علائم هشداردهنده رکود اقتصادی هستند. رامین راد ادامه داد: هرچند پیش‌بینی رکود اقتصادی و شدت آن دشوار است اما این نشانه‌ها باعث تشدید ریسک‌گریزی سرمایه‌گذاران از بازارهای مالی و فولاد شده است و در صورت ادامه می‌تواند باعث کاهش شدید تقاضا و رکود در بازار فولاد شود. به گفته این فعال بازار فولاد، با نگاهی به میزان تولید جهانی فولاد تا مارس ۲۰۲۲ می‌توان نتیجه گرفت که چشم‌انداز متزلزل بازار منجر به کاهش تولید و تقاضای جهانی فولاد و در نتیجه کاهش نرخ آهن و فولاد شده است. در ادامه باید دید عوامل بازدارنده مانند محدودیت‌های کرونایی و سیاست‌های زیرساختی در جهان، تورم و رکود در صنایع و سیاست‌های پولی امریکا چگونه عمل می‌کنند.

چالش کمبود انرژی به اشتغالزایی و ارزآوری آسیب می‌زند

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با بیان اینکه کمتر از پنج درصد گاز کشور در صنعت فولاد به مصرف می‌رسد، گفت: اعمال محدودیت گاز برای صنایع فولاد به اشتغالزایی و ارز آوری این صنعت لطمه می‌زند. به گزارش دنیای معدن، بهرام سبحانی افزود: صنعت فولاد به عنوان یک صنعت مادر است و باید زیرساخت‌های مورد نیاز این صنعت تامین شود، زیرا صنعت فولاد را نمی‌شود به صورت جزیره‌ای به جلو برد. سبحانی یادآورشد: اگر در تامین زیرساخت‌های مورد نیاز صنعت فولاد عقب بمانیم صنعت فولاد کشور توسعه پیدا نخواهد کرد و ظرفیت‌های آن نیز بلا استفاده خواهد ماند. رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تاکید کرد: هم اکنون ۴۵ میلیون تن ظرفیت تولید فولاد در کشور داریم، اما تولید حدود ۳۰ میلیون تن است و ۱۵ میلیون تن درحال‌حاضر به علت محدودیت و کمبود زیرساخت آب و انرژی قابل بهره‌برداری نیستند. سبحانی بیان کرد: ما در هوای گرم محدودیت برق و در سردی هوا با محدودیت گاز مواجه هستیم و این مشکلات سبب شده است که صنعت پویای فولاد کشور لطمه ببیند. رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با بیان اینکه صنعت فولاد یک صنعت اشتغالزا است و بخش خصوصی نیز در این صنعت سرمایه‌گذاری‌های زیادی انجام داده است و این صنعت ارزآوری خوبی برای کشور دارد، گفت: ضروری است با هماهنگی سه وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت، نفت و نیرو برای تامین انرژی و خوراک صنایع فولاد اقدامات لازم به عمل آید. وی تاکید کرد: امروز سرمایه‌گذاران در صنایع مختلف متوجه شده‌اند که صنعتی که نیازمند آب است در جایی که آب زیاد دارد سرمایه‌گذاری شود چون هزینه‌های جابه‌جایی و حمل‌ونقل بسیار افزایش یافته است و سرمایه‌گذاران به دنبال سرمایه‌گذاری در جاهایی هستند که هزینه‌های تولید خود را کاهش دهند. سبحانی اظهارکرد: ما باید در تامین انرژی مورد نیاز صنعت فولاد برنامه‌های بلند و کوتاه مدت را دنبال کنیم زیرا هم اکنون برای تولید ۳۰ میلیون تن فولاد کمتر از ۵ درصد گاز و کمتر از ۱۰ درصد برق مصرف می‌شود. رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران یادآور شد: اگر ما به دنبال رسیدن به ۵۵ میلیون تن فولاد هستیم باید به فکر مصرف برق و گاز آن نیز باشیم و چون صنعت فولاد صنعت ارزآوری برای کشور دارد نباید در شرایط فعلی محدودیت برای مصرف گاز و یا برق داشته باشد. سبحانی اظهار کرد: در بلند مدت در حوزه برق و گاز باید اقدامات خوبی انجام شود، ضمن اینکه در زمینه تولید برق می‌شود به مصرف‌کنندگان اعلام شود که در تولید برق مشارکت کنند، اما در حوزه گاز نمی‌شود این مسئله اتفاق بیفتد. رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد تصریح کرد: استخراج و توسعه گاز در دست بخش خصوصی نیست بلکه گاز در دست دولت است و بخش خصوصی نمی‌تواند در این خصوص کاری انجام دهد، لذا دولت باید در این حوزه ظرفیت‌سازی کند تا صنایع بزرگ دچار کمبود و قطعی گاز نشوند.

روی خط خبر

رشد ۱۶ درصدی مصرف ظاهری فولاد در کشور

مصرف ظاهری فولاد کشور از ابتدای امسال تا پایان آبان نسبت به زمان مشابه سال ۱۴۰۰ که معادل ۵۵ هزار و ۴۰۳ تن ثبت شده بود رشد ۱۶ درصدی داشته است.

به گزارش ایراسین، از ابتدای امسال تا پایان آبان بیش از ۷۴ میلیون تن از انواع اقلام فولادی در کشور تولید شده است که از این میزان ۹ میلیون و ۳۹۹ هزار تن صادر و باقی (افزون بر ۶۶ میلیون تن) صرف مصارف داخلی شده است.

بر این اساس مصرف ظاهری فولاد کشور در این مدت نسبت به هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۰ که معادل ۵۵هزار و ۴۰۳ تن ثبت شده رشد ۱۶ درصدی داشته است. در هشت ماهه امسال، هشت میلیون و ۶۵۸ هزار تن مقاطع طویل فولادی تولید شده که ۶ میلیون و ۸۴۰ هزار تن در داخل مصرف شده که در مقایسه با مصرف ظاهری آن در مدت مشابه سال گذشته معادل پنج میلیون و ۶۵۵ هزار تن، ۲۱ درصد بیشتر است.

پس از آن در مجموع ۶ میلیون و ۱۰۵ هزار تن از ۶ میلیون و ۸۶ هزار تن مقاطع تخت فولادی تولیدی در کشور در هشت ماهه ۱۴۰۱، صرف مصارف داخلی شده است. مصرف این مقاطع در مقایسه با مشابه سال گذشته که پنج میلیون و ۵۰۵ هزار تن بوده، ۱۱ درصد بیشتر شده است.

از ابتدای امسال تا پایان آبان، تولید محصولات فولادی ۱۴ میلیون و ۷۴۴ هزار تن ثبت شده که ۱۳ میلیون و ۱۵۹ هزار تن آن به مصرف داخلی اختصاص یافته است و بدین ترتیب نسبت به مصرف ظاهری آن در هشت ماه ابتدایی سال ۱۴۰۰ که ۱۱ میلیون و ۲۵۹ هزار تن بوده، ۱۷ درصد افزایش مصرف را رقم زده است.

از ۲۱ میلیون و ۱۳۶ هزار تن شمش فولاد (فولاد میانی) تولید شده در هشت ماه ۱۴۰۱ با رشد ۲۱ درصدی نسبت به مصرف آن در مدت مشابه سال گذشته (۱۳ میلیون و ۷۳۳ هزار تن) به ۱۶ میلیون و ۵۷۰ هزار تن برای مصرف داخلی رسیده و افزون بر ۴.۵ میلیون تن آن صادر شده است.

همچنین مصرف آهن اسفنجی در هشت ماهه امسال، ۲۳ درصد رشد کرده و از ۱۹ میلیون و ۲۴۱ هزار تن به ۲۳ میلیون و ۶۱۴ هزار تن رسیده است. در این مدت ۲۴ میلیون و ۱۵۷ هزار تن آهن اسفنجی در کشور تولید شده که فقط حدود ۵۴۳ تن آن صادر شد.

عملکرد «فخوز» در نیمه نخست سال

براساس اطلاعات و صورت‌های مالی میاندوره‌ای تلفیقی ۶ ماهه منتهی به ۱۴۰۱/۰۶/۳۱ (حسابرسی شده): سود خالص گروه فولاد خوزستان (فخوز) با کاهش ۳۵ درصدی نسبت مدت مشابه در سال قبل به ۵۱.۳۶۷.۹۸۲ میلیون ریال رسید. فخوز در این دوره به ازای هر سهم ۲۷۰ ریال سود محقق کرد.

به گزارش ماین نیوز، سود خالص شرکت فولاد خوزستان (فخوز) با کاهش ۵۱ درصدی نسبت مدت مشابه در سال قبل به ۳۲.۷۵۱.۴۷۰ میلیون ریال رسید. فخوز در این دوره به ازای هر سهم ۱۷۲ ریال سود محقق کرد.

عملکرد «کگل» در نیمه نخست

براساس اطلاعات و صورت‌های مالی میاندوره‌ای تلفیقی ۶ ماهه منتهی به ۱۴۰۱/۰۶/۳۱ (حسابرسی شده): سود خالص گروه معدنی و صنعتی گل گهر (کگل) با کاهش ۶/۱۶درصدی نسبت مدت مشابه در سال قبل به ۱۲۸۴۲۸۴۴۰ میلیون ریال رسید. به گزارش ماین نیوز سود خالص شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر (کگل) با کاهش ۶۵ درصدی نسبت مدت مشابه در سال قبل به ۳۷۲۷۱۲۷۴ میلیون ریال رسید.

روزگار معدن

یکشنبه ● ۱۸ دی ۱۴۰۱ ● ۱۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۸ ژانویه ۲۰۲۳ ● سال پنجم ● شماره ۹۹۷

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر
فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰-نمابر: (داخلی-۱۰۴)-تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها: ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰-ایمیل‌سازمان‌آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امورمشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶-توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

یادداشت

بورس تحت تاثیر بودجه ۱۴۰۲

مجتبی دیبا
کارشناس بازار سرمایه

کشور ما در طول سال‌های گذشته همواره با چالش کسری بودجه روبه‌رو بوده است، البته این چالش در برخی برهه‌های زمانی به‌ویژه سال‌های اخیر و به‌دنبال تحریم‌های جدی نفتی کشور شدت گرفته است. در چنین شرایطی، تامین کسری بودجه دولت به‌منزله تحمیل فشار مضاعف به صنایع و تولیدکنندگان است یا در موارد متعددی دولت‌ها برای تامین بخشی از کسری بودجه خود، اقدام به انتشار اوراق قرضه کرده و در ادامه موسسات مالی را ملزم به خرید اوراق یادشده می‌کنند. این سیاست‌ها خسارت‌هایی را به صنایع و شرکت‌های بورسی تحمیل می‌کنند. بنابراین، کلیت ساختار بودجه‌ای کشور از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و اثرگذاری بالایی بر عملکرد بازار سرمایه دارد. بیشتر شرکت‌های بزرگ بورسی کشور به‌نوعی وابسته به دولت هستند و عموما از آنها با عنوان خصولتی یاد می‌شود. از این‌رو دولت‌ها در شرایطی که با کمبود منابع مالی روبه‌رو می‌شوند، بخشی از این مشکلات را با تکیه بر توان مجموعه‌های خصولتی مرتفع می‌کنند. به‌عنوان مثال، چندی پیش آماری از تخلفات مالی قابل‌توجه شرکت فولاد مبارکه منتشر شد. این تخلفات به‌منزله دسترسی دولت به منابع مالی شرکت‌های خصولتی است. چنانچه عملکرد مالی سایر شرکت‌های وابسته به دولت نیز بررسی شود، چنین تخلفاتی مشهود هستند. امسال تعاملاتی میان تیم اقتصادی دولت و سازمان بورس در فرآیند تدوین بودجه انجام شد. این هم‌اندیشی با هدف جمع‌بندی نظرات فعالان بازار سرمایه و استفاده از آنها در تدوین بودجه سال آینده برگزار شده است. با این وجود، اثربخشی چنین تعاملاتی همچنان جای بحث و سوال دارد، چرا که دولت به‌دلیل کسری بودجه، به‌دنبال تامین منابع مالی جدید برای خود است. در حالت کلی، انتظار می‌رود سود حاصل از فعالیت شرکت‌های بورسی یا میان سهامداران توزیع شود یا به فعالیت‌های توسعه‌ای اختصاص یابد، اما در موقعیت توصیف‌شده، این سود به‌واسطه خصولتی بودن صنایع، در اختیار دولت قرار خواهد گرفت. در ادامه لازم است، تاکید کنیم که دولت از سال گذشته تاکنون، اقدام به تعریف مالیات در حوزه‌های مختلف اقتصادی غیرمتعارف کرده است. در حالت کلی، انتظار می‌رود مالیات به سود حاصل از یک فعالیت اقتصادی اختصاص یابد، اما در حال حاضر به‌دلیل چالش‌های جدی دولت در تامین بودجه، این مالیات به سرمایه‌های مختلف تعلق گرفته است. بدون تردید اجرای چنین سیاست‌هایی در نهایت به ضرر کسب‌وکارهای مختلف منتهی می‌شود. رشد اقتصادی، فاکتور و شاخصه مهم دیگری در تامین بودجه دولت است. در شرایطی که رشد اقتصادی به‌شدت محدود است، به‌طبع درآمدهای مالیاتی دولت از صنایع نیز، کاهش خواهد یافت. بنابراین، اصلاح سیاست‌های اقتصادی کشور برای ارتقای درآمدهای صنایع، ضروری به‌نظر می‌رسد. فاکتورهایی همچون نرخ سوخت، خوراک صنایع و پتروشیمی، نرخ تسعیر ارز و... از اثرگذاری بالایی بر بودجه، همچنین این دست فاکتورها از اثرگذاری بالایی بر عملکرد صنایع و بازار سرمایه هم برخوردار هستند. سال گذشته و در جریان تدوین لایحه بودجه باتوجه به اعتراضات صنایع و فعالان بورسی، مقرر شد، سقف قیمتی برای تعیین خوراک و انرژی صنایع تعیین شود. در چنین شرایطی، انتظار می‌رود باتوجه به سوبسید ارائه‌شده به صنایع، به روش دیگری این هزینه در اختیار دولت قرار گیرد و با این اوضاع تضاد منافعی میان تولیدکنندگان و دولت حاصل می‌شود و سهامداران خرد نیز قربانی چنین سیاست‌هایی می‌شوند. در واقع دستی از سوی دولت، بهره حاصل از سوبسیدها را در صنایع مختلف، از آن خود می‌کند.

خبر

فروش ۶۷ درصد اوراق نقدی دولت در بازار سرمایه

از ابتدای امسال تاکنون در مجموع ۶۶.۵۲۷ میلیارد تومان از طریق انتشار اوراق نقدی، حدود ۳۳ درصد از طریق بازار پول و ۶۷ درصد از طریق بازار سرمایه تامین مالی شده است. وزارت امور اقتصادی و دارایی ایران با صدور گزارشی اعلام کرد: در ادامه اقدامات این وزارتخانه برای تامین مالی اقتصاد کشور با هدف کاهش تبعات تورمی، خزانه‌داری کل کشور در امسال نسبت به انتشار و عرضه اوراق بهادار دولتی با استفاده از روش‌های مختلف از جمله انتشار اسناد خزانه اسلامی و برگزاری سی و سه هفته عرضه اوراق بدهی میان بانک‌ها، موسسات اعتباری غیربانکی و نهادهای مالی فعال در بازار سرمایه (از قبیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری و شرکت‌های تأمین مالی) و پنج مرحله پذیره‌نویسی اوراق از طریق کارگزاری بانک مرکزی و سیستم مظنه یابی شرکت مدیریت فناوری بورس تهران اقدام کرد. بر اساس این گزارش، حسب تصمیمات اتخاذ شده در راستای تأمین مالی بهینه، سی و سومین هفته عرضه اوراق بدهی برگزار شد که پس از اخذ سفارش‌های خرید اوراق از متقاضیان یادشده در سامانه‌های بازار بین‌بانکی کارگزاری بانک مرکزی و مظنه‌یابی شرکت مدیریت فناوری بورس تهران در مجموع مبلغ ۱.۰۱۲ میلیارد تومان اوراق به صورت نقدی به فروش رسید. ۱ احتساب این مبلغ، تاکنون مجموعا ۶۶.۵۲۷ میلیارد تومان از طریق انتشار اوراق نقدی، حدود ۳۳ درصد از طریق بازار پول و ۶۷ درصد از طریق بازار سرمایه تامین مالی شده است. این گزارش خاطر نشان می‌سازد: علاوه بر مبالغ فوق‌الذکر مبلغ ۳۵، ۰۰۰ میلیارد تومان اسناد خزانه اسلامی نیز، منتشر شده که به مرور توسط دستگاه‌های اجرایی به گیرندگان واگذار خواهد شد. با احتساب اسناد خزانه اسلامی، مجموع عملکرد انتشار (اعم از نقدی و غیرنقدی) تا تاریخ فوق‌الذکر معادل ۱۰۱.۵۲۷ میلیارد تومان است. شایان ذکر است در مقابل مبلغ تامین شده از طریق انتشار اوراق نقدی در سال ۱۴۰۱ به مبلغ ۶۶.۵۲۷ میلیارد تومان، مبلغ ۱۴۴.۵۷۳ میلیارد تومان توسط خزانه‌داری کل کشور به شرح جدول ذیل برای تسویه اصل و سود اوراق در امسال پرداخت شده است که بر همین اساس مجموع نقدینگی جذب شده توسط دولت از طریق انتشار اوراق نقدی منفی است. ظرفیت‌های قانونی در سال ۱۴۰۱ برای انتشار اوراق مالی اسلامی با تضمین دولت مبلغ ۱۴۶.۰۰۰ میلیارد تومان است که از ظرفیت مذکور مبلغ ۱۰۹.۵۰۰ میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی (از جمله اوراق مرابحه عام و اسناد خزانه اسلامی) منتشر شده است.

بورس همچنان در انتظار بودجه ۱۴۰۲

مرضیه احقاقی

عکس: آیدا فریدی

دولت‌ها موظفند لایحه بودجه سالانه را تا پانزدهم آذر تقدیم مجلس کنند، اما امسال روند ارسال و آغاز بررسی بودجه با تاخیر قابل‌توجهی روبه‌رو بوده است. باوجودی که دولت با تاخیر نزدیک به یک‌ماهه، سند مالی سال ۱۴۰۲ را به مجلس ارسال کرد، اما هنوز فرآیند بررسی علنی بودجه آغاز نشده است. تاخیر در فرآیند تصویب برنامه هفتم توسعه به‌عنوان یک سند بالادستی علت اصلی تاخیر در آغاز بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ است. انتظار می‌رفت برنامه هفتم توسعه، سال گذشته تصویب شود، بااین‌وجود دولت دوازدهم با اجازه رهبر معظم انقلاب برنامه پنج‌ساله ششم توسعه را یک سال دیگر تمدید و بودجه امسال نیز براساس همین سند بالادستی تصویب شد. قرار بود برنامه هفتم توسعه در خرداد امسال تدوین و سپس تصویب شود تا بودجه سال آتی نیز براساس این سند مالی، تصویب شود، بااین‌وجود دولت سیزدهم تاکنون در روند تدوین و تصویب برنامه هفتم توسعه کوتاهی کرده است. بدین‌ترتیب، اماواگرهای بسیاری درباره روند بررسی بودجه سال آتی قبل یا بعد از تصویب برنامه هفتم توسعه مطرح است، به‌ویژه آنکه رئیس مجلس شورای اسلامی تاکنون چندین‌بار بر ضرورت تقدم ارائه برنامه هفتم توسعه بر لایحه بودجه تاکید کرده است. در این موقعیت حتی گمانه‌زنی‌هایی درباره تصویب دومرحله‌ای بودجه به‌صورت دو یا سه‌دوازدهم مطرح می‌شود. اختلافات یادشده در شرایطی است که کمتر از ۳ ماه تا پایان سال باقی مانده است. حال باید منتظر رایزنی دولت و مجلس شورای اسلامی و نتیجه نهایی آن ماند.

▣ شاخص‌های بورسی مهم کدامند؟

بودجه، مهم‌ترین سند یک‌ساله بالادستی درآمد و هزینه‌های دولت است. بودجه روند کلی سیاست‌های مالی دولت و انبساطی یا انقباضی بودن آن را تعیین می‌کند. برخی شاخصه‌های مطرح و مصوب در بودجه بر عملکرد بازار سرمایه تاثیر مستقیم دارند. همزمان فاکتورهای اقتصاد کلان که در جریان تصویب بودجه مشخص می‌شوند نیز، در قالبی غیرمستقیم بر عملکرد صنایع بورسی، موثر خواهند بود. نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی، نرخ‌نهاده‌های انرژی، نرخ بهره مالکانه معادن، حقوق دولتی که معادن موظف به پرداخت آن هستند، مالیات صنایع و... بر حاشیه سود شرکت‌ها اثرگذار هستند. علاوه بر این، برخی صنایع بورسی کشور در روند تولید یا فروش محصولات خود با دولت ارتباط مستقیم دارند. میزان بودجه اختصاص‌یافته به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یا طرح‌های عمرانی نیز در تعیین تقاضا فلزات، مواد معدنی، فلزی و... بسیار موثر است. میزان فروش اوراق قرضه و سهم بازار بدهی و تغییرات نرخ بهره بانکی و بین‌بانکی نیز بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار هستند. علاوه بر این، میزان کسری بودجه احتمالی بر رشد نقدینگی و تغییرات پایه پولی، نرخ تورم و ارز تاثیر دارد. نقدینگی و تورم، مهم‌ترین فاکتورهای موثر بر نرخ دلار هستند، بخش قابل‌توجهی از تغییرات نرخ دلار تحت‌تاثیر کسری بودجه است، بنابراین شاخصه‌های اقتصادی یادشده به‌شکل غیرمستقیم بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار خواهند بود.

بودجه، ریسک اصلی این روزهای بورس

همایون دارابی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: بودجه مهم‌ترین سند مالی سالانه دولت است و نقشه‌راه یکسال آتی را مشخص می‌کند. در فرآیند تدوین بودجه، موضوعاتی همچون مالیات تولید، عوارض اختصاص‌یافته به واردات و صادرات، نرخ محصولات دولتی همچون آب، برق، گاز، نرخ حامل‌های انرژی مورد مصرف در صنایع، بهای خوراک مصرفی پتروشیمی‌ها، حقوق معادن و... موردتوجه قرار می‌گیرد. بر همین اساس نیز، بودجه اثرگذاری بالایی بر سودآوری صنایع بورسی و به‌دنبال آن، عملکرد بازار سرمایه دارد.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: باتوجه به اثرگذاری جدی بودجه بر اقتصاد و عملکرد صنایع، این سند مالی به‌عنوان یکی از ریسک‌های اصلی بازار سرمایه در ماه‌های پایانی هر سال شناخته می‌شود. دارابی بااشاره به نوسانات قابل‌توجه لایحه بودجه در سال‌های اخیر گفت: تغییرات عمده و نوسانات جدی لایحه بودجه در سال‌های گذشته بر اثرگذاری این سند مالی می‌افزاید و ریسک آن را برای فعالان بازار سرمایه به‌شدت افزایش داده است، همان‌طور که سال گذشته و در فرآیند تصویب بودجه سال ۱۴۰۱، شاهد بروز حواشی متعدد و اعتراضات فعالان بازار سرمایه درباره اثرگذاری این سند مالی بر عملکرد صنایع کشور بوده‌ایم. درنهایت نیز دولت ناچار شد با ابلاغ طرحی ۱۰ماده‌ای، مفاد بودجه را به‌گونه‌ای تنظیم کند که آسیب جدی به روند فعالیت و سوددهی بازار سرمایه تحمیل نکند. این کارشناس بازار سرمایه گفت: امسال نیز همان مباحث قبلی مطرح هستند. بااین‌وجود در طول هفته‌های گذشته تعاملاتی میان مدیران سازمان بورس با دولت شکل‌گرفته تا آسیب‌های ناشی از بودجه بر عملکرد صنایع کاهش یابد. امید می‌رود هدف یادشده محقق شود و فشار ناشی از تصویب بودجه بر عملکرد بازار سرمایه به‌شدت محدود باشد. دارابی گفت: تاخیر در روند بررسی و تدوین بودجه سال آتی، امکان برنامه‌ریزی را از صنایع سلب می‌کند. در چنین موقعیتی، کل اقتصاد کشور با ابهام روبه‌رو است. تصویب بودجه به‌منزله دستیابی به نمایی از نرخ ارز، بهای کالاهای اساسی، میزان بودجه عمرانی و.... است. هرچه فرصت ارزیابی بودجه از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی بیشتر باشد، مطلوب‌تر است. علاوه بر این، از اصلاحات آتی این سند مالی در آینده نیز جلوگیری خواهد شد. وی درباره نرخ تسعیر ارز تعیین‌شده در بودجه سال آتی گفت: براساس اظهارات نمایندگان مجلس شورای اسلامی نرخ تسعیر ارز در بودجه سال آینده از سوی دولت ۲۶ هزار تومان پیشنهاد شده است. بااین‌وجود، برخی اظهارات حکایت از آن دارند که نمایندگان مجلس شورای اسلامی با رقم کمتری موافقت خواهند کرد. متاسفانه در روزهای گذشته، شاهد تغییر مداوم سیاست‌های ارزی هستیم، در چنین شرایطی هر روز نرخ ارز جدیدی مطرح می‌شود و نابسامانی بازار دلار را بیش‌ازپیش تقویت می‌کند. از یک‌سو، رئیس‌کل جدید بانک مرکزی بر تثبیت نرخ دلار نیمایی روی عدد ۲۸هزار و ۵۰۰تومان تاکید دارد. همزمان شاهد فروش دلار در بازار آزاد در محدوده ۴۰۰۰۰ تومانی هستیم. علاوه بر این، نرخ دلار در بازار متشکل ارزی نیز رقمی متفاوت است. بنابراین باید این‌طور ادعا کرد که چندنرخی بودن بهای دلار به زیان اقتصاد کشور است و فساد و رانت گسترده‌ای را فراهم می‌کند. این اغتشاشات ارزی در نهایت آسیب جدی را به عملکرد صنایع و بازار سرمایه تحمیل می‌کند. دارابی در پاسخ به سوالی مبنی بر رشد بودجه عمرانی در سال آتی و تاثیر آن بر عملکرد بازار سرمایه اظهار کرد: بنا به اظهارات نمایندگان مجلس شورای اسلامی در لایحه بودجه ۱۴۰۲ اعتبارات تملک سرمایه‌ای (بودجه عمرانی)، معادل ۲۸ درصد افزایش پیدا کرده است. بودجه عمرانی از ۲۶۰ هزار میلیارد تومان(همت) در سال ۱۴۰۱ به ۳۲۸ همت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ رسیده است. البته در سال گذشته، سهم محدودی از بودجه عمرانی تخصیص داده و تامین شده است. در واقع با بروز بحران مالی برای دولت و کسری بودجه، سهم بودجه عمرانی کشور هر روز بیش از پیش کاهش می‌یابد. دولت بزرگ‌ترین کارفرمای کشور است، بنابراین هرچه سهم بودجه عمرانی افزایش یابد، سهم رونق اقتصادی و اشتغالزایی افزایش خواهد یافت. موفقیت دولت در پیشبرد اهداف اقتصادی در نهایت به‌نفع بازار سرمایه نیز خواهد بود.

تولید در خطر افزایش هزینه

مصطفی صفاری، کارشناس و تحلیلگر بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: بودجه سالانه براساس برنامه توسعه تدوین می‌شود. برنامه ششم توسعه سال گذشته به‌پایان رسید، بااین‌وجود، دولت دوازدهم با کسب مجوز از نهادهای مربوطه این برنامه را برای یک سال تمدید و بودجه امسال را طبق برنامه قبلی تدوین کرد. وی افزود: انتظار می‌رفت، برنامه هفتم توسعه در ماه‌های گذشته تدوین، بررسی و تصویب شود، بااین‌وجود همچنان فرآیند تصویب برنامه هفتم در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. در چنین شرایطی، اختلافاتی مبنی بر تقدم و تاخر بررسی لایحه بودجه و همچنین برنامه هفتم توسعه مطرح است. در چنین شرایطی، حتی صحبت‌هایی مبنی بر تصویب دو یا سه‌دوازدهم بودجه نیز مطرح شده است، بنابراین باید این‌طور ادعا کرد که هنوز دورنمای بودجه سال آتی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. صفاری گفت: نرخ حامل‌های انرژی، حقوق مالکانه معادن، نرخ تسعیر ارز، مالیات بر تولید و بسیاری از فاکتورهای موثر بر عملکرد صنایع، در جریان تصویب بودجه، تعیین می‌شوند. این کارشناس بورسی گفت: فاکتورهایی که در جریان تصویب بودجه موردبررسی قرار می‌گیرند، در روند فعالیت بسیاری از صنایع بورسی کشور اثرگذار است. بنابراین امید می‌رود این شاخصه‌ها ضمن توجه به فرآیند تولید و سودآوری صنایع تعیین و تدوین شوند. صفاری گفت: در حال حاضر سایر سیاست‌های پولی و مالی دولت با تغییراتی روبه‌رو شده است که در عمل روند سودسازی در بورس را متاثر می‌کند. افزایش قابل‌توجه در نرخ بهره بانکی یکی از مهم‌ترین مواردی است که سرمایه‌گذاری را در صنایع تهدید می‌کند. هزینه پول در اقتصاد بالا رفته است. در چنین شرایطی، هزینه‌های مالی شرکت‌ها و صنایع در سال ۱۴۰۲، افزایش خواهد یافت. موضوعات مطرح‌شده خبرهای خوبی برای سرمایه‌گذاران بورسی نیستند و در عمل ریسک فعالیت در این بخش از اقتصاد را تشدید می‌کند. وی افزود: متاسفانه بانک مرکزی سیاست خوبی را در پیش نگرفته است. در سال‌های ۹۲ تا ۹۵ شاهد تکرار این تجربه در سیاست‌های پولی و مالی دولت وقت بودیم که در نهایت از میزان سرمایه‌گذاری در بورس کاسته شد و اقتصاد را به رکود کشانید.

سیاست‌های پولی و مالی، موثر بر بورس

سعید کرداری، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: برخی شاخصه‌های تعیین‌شده در لایحه بودجه از اثرگذاری ویژه‌ای بر عملکرد صنایع بورسی کشور برخوردار است. بر همین اساس نیز، سال گذشته و پس از ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۱ به مجلس شورای اسلامی، شاهد موجی از اعتراضات، از سوی فعالان بورس تهران بودیم. نرخ گاز به‌عنوان خوراک پتروشیمی‌ها و انرژی مصرفی صنایع، حقوق دولتی معادن و وضع عوارض صادرات برای شرکت‌ها، مهم‌ترین مواردی بودند که زمینه اعتراض فعالان بازار سرمایه را فراهم کرد. به‌دنبال اعتراضات گسترده از سوی فعالان بورسی تهران و شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه، دولت رویکرد خود را درباره تدوین بودجه تغییر داد. این تغییر با تصویب لایحه ۱۰بندی بودجه، اجرایی شد. حال امسال و در آستانه تصویب برنامه بودجه سال ۱۴۰۲، انتظار می‌رود نظرات فعالان اقتصادی و فعالان بازار سرمایه موردتوجه قرار گیرد. وی افزود: سیاست‌های مالی موردبحث در کشور از اثرگذاری بالایی بر عملکرد صنایع و به‌دنبال آن بورس برخوردار است. بااین‌وجود، سیاست‌های حاکم بر این بخش، مشوقی برای بازار سرمایه نیستند، در نتیجه چنانچه بازگشت رونق به بازار سرمایه و عمل به وعده‌ها برای دولتمردان و سیاست‌گذاران از اهمیت برخوردار باشد، انتظار می‌رود در چنین سیاست‌هایی تجدیدنظر کنند. این فعال بازار سرمایه گفت: نرخ خوراک پتروشیمی‌ها، نرخ گاز مصرفی صنایع، نرخ تسعیر ارز و... فاکتورهای دیگری هستند که در جریان تصویب لایحه بودجه موردتوجه قرار می‌گیرند. این فاکتورها از اثرگذاری بالایی بر عملکرد صنایع برخوردار هستند و در نتیجه سودآوری شرکت‌های بورسی را هم تعیین می‌کنند. با این حال، دخالت دولت در عملکرد صنایع و چنین موضوعاتی اشتباه است و تغییرات مداوم نرخ انرژی مصرفی صنایع نیز اشتباه است و در عمل امکان برنامه‌ریزی را از صنایع سلب می‌کند. از مجموع موارد یادشده، می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که تجدیدنظر دولت در تدوین استراتژی‌ها، ضروری به نظر می‌رسد. وی افزود: درصد مهمی از صنایع بورسی ما، وابسته به دولت هستند، بنابراین از این منظر هم سیاست‌های دولت، بر عملکرد این صنایع اثرگذار است. یعنی از آنجا که صنایع خصولتی سهم قابل‌توجهی از بازار سرمایه ما را تشکیل می‌دهند، نمی‌توان منکر وابستگی این صنایع به دولت شد.

سخن پایانی...

هرساله با شروع فصل پاییز، موضوع تدوین لایحه بودجه برای سال آتی در دستور کار دولت و در صدر اخبار قرار می‌گیرد. بودجه مهم‌ترین سند مالی حاکمیت در افق زمانی یک‌ساله محسوب می‌شود. فاکتورها و شاخصه‌های کلی که در جریان تصویب بودجه، موردتوجه قرار می‌گیرند، به‌ویژه سیاست‌های پولی و مالی دولت، بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار هستند. نرخ تسعیر ارز، نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و گاز مصرفی صنایع، مالیات، حقوق دولتی معادن و... مهم‌ترین موضوعاتی هستند که در جریان تصویب بودجه موردتوجه فعالان بازار سرمایه قرار می‌گیرند. علاوه بر این، بودجه عمرانی به‌عنوان موتور اصلی حرکتی سبب درگیر شدن حوزه‌های مختلف صنعتی و اقتصاد کشور می‌شود.

نقدی به بورس کالا

یک کارشناس حقوقی گفت: طبق ماده ۲ در قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذر ۱۳۸۴ ارکان سیاست‌گذار و قانون‌گذار در بازار سرمایه شورای‌عالی بورس و سازمان بورس هستند. یعنی این دو رکن حق رگلاتوری تعیین مقررات، قوانین، دستورالعمل و سایر موارد مربوط به بازار سرمایه را دارند.

حمید اسدی اظهارکرد: در مورد ابلاغیه نرخ ارز محاسباتی برای نرخ پایه کالاها در بورس، هیچ ابلاغی خارج از شورای‌عالی بورس و سازمان بورس پذیرفته نیست؛ ابلاغیه‌ها صرفا از دو رکن شورای‌عالی بورس و سازمان بورس انجام می‌شود و بانک مرکزی در موضوعات این‌چنین نمی‌تواند به‌طور مستقیم مقررات‌گذاری کند چراکه صلاحیت رگلاتوری در بازار سرمایه را ندارد.

وی ادامه داد: با توجه به تبدیل اختیاراتی که در دستورالعمل اجرای نحوه انجام معاملات در بورس کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا مصوبه هیات‌مدیره سازمان انجام‌شده است، بورس کالا اختیارات تایید یا عدم تایید محاسبه فرمول نرخ پایه محصولات خود را دارد، در این حالت با توجه به ماده ۳۶ قانون احکام دائمی کشور رگلاتوری نهاد دیگری پذیرفته نیست. درنتیجه بورس کالا در مورد محاسبه ارز نیما اختیارات قانونی دارد و تنها نهادی که می‌تواند نسبت به این موضوع تصمیمی فرا وزارتخانه‌ای بگیرد، ستاد تنظیم بازار است.

این حقوقدان بیان کرد: انتقادی که به بورس کالا وارد بوده، عدم نیاز ارجاع موضوع (نرخ ارز محاسباتی برای نرخ پایه کالاها در بورس) به ستاد تنظیم بازار است. باوجوداینکه ستاد تنظیم بازار صلاحیت تصمیم‌گیری درباره موضوع را دارد، ولی مطرح‌شدن آن در این ارگان اقدام اشتباه و غلطی است. اگر ارگانی باید این موضوع را در ستاد تنظیم بازار طرح کند آن ارگان بورس کالا نیست. محتمل است، بانک مرکزی این کار را انجام دهد چراکه این دعوای بین بازار سرمایه و پول است، باید گفت طرح این موضوع در ستاد تنظیم بازار از اساس غلط بوده چراکه بورس کالا نباید مسئولیت خود را محدود کند.

زمانی که موضوعی در ستاد تنظیم بازار مطرح نیست چرا باید به طرز عجولانه و با پیش‌دستی آن را عنوان کرد و تصمیم‌گیری در مورد موضوع را به بخش دیگر واگذار کرد.

اسدی گفت: بحث (در این مورد خاص نرخ محاسبه نرخ پایه محصولات بورس کالا) مصوبه دولت و آیین‌نامه وزیران در دیوان عدالت اداری قابلیت ابطال دارد، اما مطابق با ماده ۱۸ قانون توسعه ابزارها، دولت نمی‌تواند درباره کالاهای پذیرفته‌شده در بورس قیمت‌گذاری کند و به دنبال آن‌هم نمی‌تواند برای ارز صادراتی آنها مقررات‌گذاری کند. با توجه به این‌که دخالت بی‌مورد دولت باعث آسیب به بازار سرمایه می‌شود، سازمان بورس در راستای بند ۱۱ ماده ۷ قانون بازار اوراق بهادار و در راستای حمایت از حقوق سهامداران موضوع را باید از طریق دادستانی کل کشور (این دست مطالب جز منافع و مصالح جامعه است) پیگیری باشد تا شکایت‌ها منجر به تعقیب کیفری یا انضباطی برای متخلفان شود.